

Rögös túró

...aminek nincsen párja.

**A Rögös túró a magyar konyha
utánozhatatlan alapanyaga.**

Hagyományos különleges termék,
európai uniós elismerés alatt áll.

**Fedezd fel a Rögös túró világát
és nézd meg a recepteket:**

@rogosturo

rogosturo.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A Tej Terméktanács Kiemelt Pártoló Tagjai:

TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS

1115 Budapest,
Bartók Béla út 152/c.

Telefon:
+36-1-203-1450

tejtermek@tejtermek.hu
www.tejtermek.hu

Szervezeti hírek	3. oldal
Regionális Taggyűlések	3. oldal
Személyi változások a Tej Terméktanács testületeiben	3. oldal
Tejipari Hírlap	4. oldal
Közlemény – Nyerstej alapár prognózis 2022/2023.	4. oldal
Hatósági bejelentések	5. oldal
Közösségi marketing	5. oldal
Rögös Túró pályázat	5. oldal
Tejszív közösségi média	8. oldal
Tejpiaci információk	9. oldal
Áralakulás	9. oldal
Termelés, felvásárlás	11. oldal
Kereskedelem	12. oldal
Termelési alapok	15. oldal
Ágazati hírek	16. oldal
Rövid távú előrejelzés (Kivonat)	16. oldal
Uniós iskolaprogramok	17. oldal
Iskolatej rendelet módosítás	17. oldal
NÉBIH Kerekasztal	18. oldal
KMÉ Kiváló Minőségű Élelmiszer	19. oldal
Orosz-ukrán krízis	20. oldal
Hévízi Agrárrendezvény	21. oldal
Axiál Gyakorlati Akadémia	21. oldal
Agrárláz 2022, Takarékné Agrártrend Index Minikonferencia	21. oldal
Agrárakadémia Fórum	21. oldal
Jogszabályok	22. oldal
Hazai jogszabályok	22. oldal
Közlemények	23. oldal
EU jogszabályok	24. oldal
Kiemelt Pártoló Tagok	25. oldal
Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.	25. oldal
Vitafort Zrt.	26. oldal
Tejipari Hírlap Megrendelő lap	29. oldal

REGIONÁLIS TAGGYŰLÉSEK

Az elmúlt két év folyamán kialakult járványhelyzet sajnálatos módon nem tette lehetővé a tagjainkkal történő személyes találkozást a tavalyi év során.

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács az idei évben azonban ismét megszervezi Regionális Taggyűléseit, amelyre szeretettel várunk minden terméktanácsi tagot és érdeklődőt.

A Tagi Tájékoztató megjelenésekor ugyan az egyik régióban már lezajlott a taggyűlés (Dél-dunántúli régió, Pécs), azonban az alábbi 5 helyszínen továbbra is várjuk a résztvevőket a jelzett időpontokban:

2022. május 24. (kedd) 10.30 óra: **Mihályi**, Hunyadi u. 3. (Mihályi Faluház)

2022. május 25. (szerda) 10.00 óra: **Székesfehérvár**, Seregélyesi út 127. (Alföldi Tej Kft. oktatóterme)

2022. június 8. (szerda) 10.30 óra: **Hódmezővásárhely**, Aranyág kert 71., 472-es út, 195-ös km-szelvény, (Kiállítási Terület, a Hód-Mezőgazda Zrt. székháza)

2022. június 9. (csütörtök) 9.30 óra: **Derecske**, Malom u. 9. (Derecskei Petőfi Mg. Kft.)

2022. június 9. (csütörtök) 14.00 óra: **Demjén**, 0183/5. hrsz. (Egri Korona Borház)

A szervezési feladatok ellátása érdekében kérjük, hogy részvételi szándékát (a helyszín megjelölésével) szíveskedjék jelezni a tejtermek@tejtermek.hu e-mail címen vagy a 06 1 203 1450-es telefonszámon.

SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOK A TEJ TERMÉKTANÁCS TESTÜLETEIBEN

Az elmúlt hónapokban történt néhány személyi változás a Tej Terméktanács döntéshozó testületeiben.

Arról már a legutóbbi Tagi Tájékoztatóban is beszámoltunk, hogy Gallai Norbert 2022. február 1. nappal távozott a Sole-Mizo Zrt-től, így az Ellenőrző Bizottságba új feldolgozó tagot kellett delegálnia a Küldött Közgyűlésnek. Ez meg is történt, az Ellenőrző Bizottság új feldolgozó tagjává a Tolnatej Zrt. számviteli és kontrolling vezetőjét, dr. Gutai Andrea Enikőt választotta meg a közgyűlés azzal, hogy mandátuma a 2023. évi tisztújító választásig szól. Időközben az Ellenőrző Bizottság a 2022. március 25-i ülésén dr. Gutai Andra Enikőt a bizottság elnökének is megválasztotta.

A Sole-Mizo Zrt. a Gallai Norbert távozását követően megüresedett küldötti pozícióra Léhárt Tibort, a cég termelési igazgató helyettesét delegálta, mandátuma 2022. március 21-től él.

Történt változás a kereskedői küldöttek körében is, a Tesco Global Áruházak Zrt. korábbi küldötte, Eperjesi Tibor távozott a cégtől, az új delegált 2022. április 26-tól Testyánszky Bea lett.

Ugyancsak feldolgozó oldalt érintő változás, az Alföldi Tej Kft-től távozott a korábbi ügyvezető igazgató, Rózsás Mónika, aki a Terméktanácsban nemcsak küldötként, hanem az Elnökség soraiban is helyet foglalt. Utódja Dr. Pusztai József ügyvezető igazgató, aki 2022. május 4-től az Alföldi Tej Kft. új feldolgozó küldötte és egyúttal a cég képviseletében a Terméktanács Elnökségi tagja.

Minden újonnan megválasztott tisztségviselőnek gratulálunk megbízatásához.

TEJIPARI HÍRLAP

Amint arról már korábban beszámoltunk, 2022 januárjától a Tej Terméktanács gondozásában jelenik meg a Tejipari Hírlap. Az azóta eltelt időszakban két lapszám publikálása történt meg.

• XLIX. ÉVFOLYAM 1. SZÁM •

TEJIPARI HÍRLAP

2022./2. • AZ ÉGETETES MAGYAR TEJGAZDASÁG SZAKMAI LAPJA •

A kihívások ellenére is jelentősen nőtt a tejágazat teljesítménye

Interjú Nagy István agrárminiszterrel

Nagy István, Magyarország miniszterelnöke, a 2022. évi teljesítményről, az új évi kihívásokról, a mezőgazdasági reformokról, a vidékfejlesztésről, a környezetvédelemről, a szociális és gazdasági kérdésekről.

Az elmúlt év a mezőgazdaság és a vidék számára is kihívásokkal teli volt. A klímaváltozás, a járvány, a háború és a gazdasági nehézségek mind a mezőgazdaságra és a vidékre hatottak. Azonban a magyar mezőgazdaság és a vidék a kihívások ellenére is jelentősen nőtt a teljesítménye. A tejágazat teljesítménye is nőtt, ami a magyar lakosság számára is jelentős előnyt jelent.

Az új évi kihívások között a klímaváltozás, a járvány, a háború és a gazdasági nehézségek szerepelnek. A magyar mezőgazdaság és a vidék azonban a kihívások ellenére is képes lesz a teljesítményét növelni, ami a magyar lakosság számára is jelentős előnyt jelent.

• XLIX. ÉVFOLYAM 2. SZÁM •

TEJIPARI HÍRLAP

2022./2. • AZ ÉGETETES MAGYAR TEJGAZDASÁG SZAKMAI LAPJA •

„Közösen állunk ki a magyar tejtermelők és feldolgozók érdekeiért”

Interjú Györfy Balázs NAK elnökkel

Györfy Balázs, a Magyar Tejtermelők és Feldolgozók Szövetsége (NAK) elnöke, a 2022. évi teljesítményről, az új évi kihívásokról, a tejágazat szerepéről, a vidékfejlesztésről, a környezetvédelemről, a szociális és gazdasági kérdésekről.

Az elmúlt év a tejágazat számára is kihívásokkal teli volt. A klímaváltozás, a járvány, a háború és a gazdasági nehézségek mind a tejágazatra hatottak. Azonban a magyar tejtermelők és feldolgozók a kihívások ellenére is képesek voltak a teljesítményüket növelni, ami a magyar lakosság számára is jelentős előnyt jelent.

Az új évi kihívások között a klímaváltozás, a járvány, a háború és a gazdasági nehézségek szerepelnek. A magyar tejtermelők és feldolgozók azonban a kihívások ellenére is képesek lesznek a teljesítményüket növelni, ami a magyar lakosság számára is jelentős előnyt jelent.

Továbbra is várjuk tagjainkat és az ágazat hírei iránt érdeklődőket előfizetőink körébe. Jelen Tagi Tájékoztató végén található egy **Megrendelőlap**, amelynek kitöltésével és visszaküldésével Ön is előfizetőnké válhat és első kézből értesülhet a tejágazatot érintő legfontosabb hírekről.

KÖZLEMÉNY – NYERSTEJ ALAPRÁ PROGNÓZIS 2022/2023.

1. A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Elnökségének tagjai a kiszámítható piaci viszonyok kialakulása érdekében – a mezőgazdasági termékpiacok szervezésének egyes kérdéseiről, a termelői és a szakmaközi szervezetekről szóló 2015. évi XCVII. törvény előírásait betartva – Önszabályozó (Szakmaközi) megállapodást kötöttek arról, hogy a 2022. április 1. napjától 2023. március 31. napjáig tartó időszakra az alapár éves átlagára vonatkozó prognózisukat közzéteszik és azt a piaci szereplők figyelmébe ajánlják.
2. Az alapár fenti időszakra vonatkozó éves átlagát $\pm 2,5\%$ -os eltérési sáv alkalmazásával **147 Ft/kg** összegben prognosztizáljuk. Az Elnökség a prognózist az időszak során negyedévente felülvizsgálja, és indokolt esetben módosíthatja.
3. Az Elnökség 2022. április-június hónapokra a negyedéves átlag alapárát **134 Ft/kg** összegben vetíti előre.
4. Azon termelők és feldolgozók részére, akik ezen előrejelzés figyelembe vételével kívánják megkötni (illetve módosítani érvényes) szerződéseiket, azokban az alábbi szövegrész alkalmazását ajánljuk:

„A Felek a nyerstej felvásárlási ára tekintetében – alapárként – kölcsönösen elfogadják a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács adott időszakra vonatkozó, Szakmaközi Megállapodásuként közzétett prognózist.

A Felek a fent hivatkozott prognózis alapján – figyelembe véve a Szakmaközi Megállapodásnak a prognózistól legfeljebb $\pm 2,5\%$ -os eltérési sáv alkalmazására vonatkozó ajánlását – az alapár mértékét ... időszakra éves átlagban és havi elszámolásban egyaránt ... Ft/kg-ban állapítják meg.

Az alapár a 3,6 m/m% zsírtartalmú és 3,25 m/m% fehérjetartalmú, extra minőségi kategóriába sorolt nyerstejre vonatkozik.

Az alapár nem vonatkozik a külön megegyezés tárgyát képező beltartalmi, mennyiségi és egyéb, a Felek között létrejött megállapodás alapján meghatározott felárra és levonásra."

5. Azoknak a terméktanácsi tagoknak, továbbá más tejpiaci szereplőknek, akik a Megállapodáshoz csatlakozni kívánnak, az alábbi tartalmú írásos nyilatkozatot kell a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Titkárságához eljuttatniuk, mely a Szakmaközi Megállapodáshoz kerül csatolásra, annak részét képezi.

Nyilatkozat

Alulírott, mint a tej termékpálya termelő/feldolgozó/felvásárló/termelői-csoport/kereskedő* szereplője nyilatkozom, hogy csatlakozom a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács által megkötött Önszabályozó (Szakmaközi) Megállapodásához és szerződéses kapcsolataimban – üzletfelem egyező akarata esetén – a közzétett árprognózist az ajánlott szerződéses minta szerint alkalmazom.

Kelt, 2022.

aláírás

*A megfelelő rész aláhúzendő

HATÓSÁGI BEJELENTÉSEK

A Tej Terméktanács az előző két hónapos időszakban fogyasztó megtévesztésére alkalmas forgalmazói magatartás miatt három esetben tett bejelentést a NÉBIH felé növényi termékek tejtermékre utaló megnevezése tárgyában, amely bejelentések hatósági vizsgálata folyamatban van.

Továbbra is figyelemmel követtük a különböző hírportálokat a tehéntejjel és abból készült termékekkel szemben a növényi termékeket „tejként”, illetőleg egyéb „tejtermékként” népszerűsítő cikkek vonatkozásában, az érintett médiaszolgáltatókat felszólítva a fogyasztók tisztességtelen tájékoztatását kimerítő magatartásuk megszüntetésére.

KÖZÖSSÉGI MARKETING

RÖGÖS TÚRÓ PÁLYÁZAT

A Titkárság folytatta a Rögös túró, mint minőségrendszer kétéves marketing kampányának megvalósítását, valamint a soron következő kampányelemek előkészítő munkálatait.

Influencer tartalmak

A social media felületeken február-április időszakban elindultak a különböző influencer megjelenések. Az Instagram és Facebook oldalakon Wossala Rozina gasztroblogger, étteremtulajdonos készítette az első tartalmakat. Az elkészült anyagok az alábbi linken tekinthetők meg:

1. Hamis túrós csusza: <https://www.instagram.com/p/CaiNlpALz2s/>
2. Spenótos-túrós lasagna: <https://www.instagram.com/p/CbXaNG0qRyF/>
3. Sült Túrólepeny: <https://www.instagram.com/p/CbXaNG0qRyF/>

Az influencer megjelenések esetében a pályázati feltételként előírt kötelező arculati elemeket a videó végén egy animációval jelenítettük meg.

A tartalmak az április 29-én érkezett riport alapján az alábbi eléréseket generálták:

post dátuma	platform (IG/FB)	Formátum	megjelenés	elérés	like	komment
2022.02.28	Instagram	Poszt	5 878	18 843	215	2
2022.03.05	Instagram	Story	3 697			
2022.03.17	Instagram	Poszt	5 597	17 361	232	5
2022.03.17	Instagram	Story	1 666			
2022.04.01	Instagram	Poszt	5 035	13 917	213	2
2022.04.19	Instagram	Story	1 463			
2022.03.07	Facebook	Poszt	8 378	8 045	208	2
2022.03.22	Facebook	Poszt	17 021	16 480	446	8
2022.04.01	Facebook	Poszt	10 915	10 715	263	8
			44 478	49 157	1 130	20

Az influencer kampánnyal célunk, megismertetni a Rögös túrót a fogyasztókkal, elmagyarázni, hogy mitől különleges, milyen hagyományokon alapszik és milyen sokoldalúan használható, mindezt Rögös túrót tartalmazó inspiráló ételek és receptek bemutatásával.

Televíziós reklámfilm

A promóciós kampányunk egyik fő eleme a tévéreklám lesz, amelyet kiegészít egy, az online térben terjesztésre kerülő videós tartalom is. A reklámfilm gyártás első lépéseként kidolgozásra került a filmgyártó cégek részére előkészített brief. A leírat alapján az ügynökség tendert írt ki a feladat végrehajtására. A beérkezett javaslatok közül kiválasztásra került a végleges koncepció, amely véleményezés céljából a Kereskedelmi és Marketing Bizottság részére megküldésre került. Ezt követően megkezdődött a részletek kidolgozása, helyszínbejárás, továbbá szereplők castingolása.

Koncepció:

Szerethető és minden korosztály számára könnyen befogadható tartalmak gyártása a célunk. Szeretnénk hatni az érzelmekre, hogy a nézőket megragadja a történet, a látvány. Ezáltal jobban megmaradnak a Rögös túró jellemzői és kialakulhat az elköteleződés páratlan tejtermékünk iránt. A koncepció összevonja a Rögös túró gyártási folyamatát az otthoni felhasználással, így végig követhetjük az útját a gazdaságtól a családi asztalig.

A filmben nincs párbeszéd, a meghitt, komponált zenét narráció segíti végig, melynek során a gondos készítés, a hagyományok és a felhasználás is nagy hangsúlyt kap. A koncepció ezt a szándékot járja körül. A reklámfilm előreláthatólag nyár közepére készül el. A vetítésre ősszel kerül sor.

Szakácskönyv

Folyamatban van a Rögös túró szakácskönyv előkészítése. A szakácskönyvben ismert influencerek és gasztrobloggerek kedvenc Rögös túrós receptjeit mutatjuk be.

A közel 100 oldalas kiadványban szerepel többek között Pataki Ádám, ismert cukrász egyik kedvenc túrós süteményreceptje, továbbá a Gianni Annoni által megálmodott paradicsomos rögös túrós töltött ravioli is.

Több receptjét bemutatjuk Dobó Ági influencernek, de szerepel a könyvben Kárai Dávid (Street Kitchen), Máté Szabolcs, Somogyi Dóra, Déri Szilvia (Házisáfrány) és a „Péklány”-ként ismert Zeliska Orsi is.

Két napos fotózás során befotóztuk az szakácskönyv teljes, 30 receptből álló receptlistáját. Az ételeket az influencerek által megadott pontos receptúra és látványvilág alapján szakács és foodstylist segítségével készítettük elő.

A stylingolt ételek egységesen rusztikus, de a mai elvárásoknak megfelelő stílusban és formavilággal készültek. A receptek között az egészséges reggeliktől – a leveseken és főételeken át – a desszertekig számos ételféleség megtalálható.

A szakácskönyvvel célunk a klasszikus, hagyományos Rögös túrós ételek, továbbá újdonságok bemutatása, egy kiadványban szerepeltetése.

Rögös túró közösségi média

A Rögös túró kampány kommunikációja a közösségi média oldalakon folyamatosan és aktívan zajlik.

Az oldalakon a kampány elején az edukációra helyezzük a fő hangsúlyt, ismertető posztok készülnek a minőségrendszerről, a HKT logóról, továbbá az uniós elismerésről.

A poszt kreatívokra a fotózáson készített foodstyling fotókat használjuk. pedig inspirációs posztokhoz Megjelennek az oldalakon különböző rögös túrós receptek, érdekességek, tájékoztató információk, valamint az egészséges életmóddal kapcsolatos hasznos ötletek.

A január végi kampányindulás óta a www.facebook.com/rogosturo.hu oldalt több mint 5 ezer, a www.instagram.com/rogosturo oldalt pedig közel 600 fő követi.

Közterületi megjelenések

Az Államkincstár illetékes szakembereivel folytatott többkörös egyeztetést követően előkészítésre és leadásra került a közterületi kampány során használt plakát terv.

A közterületi eszközök közül citylight paneleket vásárolunk Budapest-szerte és a megyeszékhelyeken, országosan 300 darabot.

A citylight poszttereket figyelemfelkeltő budapesti metró megjelenésekkel (mertő plakát + ballusztrád) egészítjük ki. A tervek a Kereskedelmi és Marketing Bizottság tagjaival egyeztetésre kerültek.

A közterületi kampány június 1. – július 15. közötti időszakban kerül megvalósításra.

Rögös túró

A Rögös túró a magyar konyha utánozhatatlan alapanyaga.

Hagyományos különleges termék, európai uniós elismerés alatt áll.

Fedezd fel a Rögös túró világát és nézd meg a recepteket:

  @rogosturo rogosturo.hu

SZÉCHENYI 2020

 MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A Terméktanács pályázata mindenekelőtt az ismeret-terjesztést, a Rögös túró (mint minőségrendszer) iránti fogyasztói érdeklődés erősítését, az e tejtermékek iránti kereslet bővülését, az értékesítésre kerülő mennyiség növekedését, valamint a minőségrendszerben részt vevő tagok számának és árbevételének növekedését szolgálja.

A kétéves projekt célja elősegíteni, hogy a fogyasztók ne csupán felismerjék, de tudatosan keressék és minél változatosabban használják fel a Rögös túró.

TEJSZÍV KÖZÖSSÉGI MÉDIA

A Tejszív kampány kommunikációja a közösségi média oldalakon folyamatosan és aktívan zajlik.

Az oldalakon a Tejszív logó folyamatos kommunikációja mellett receptek, tej és tejtermékekkel kapcsolatos tájékoztató információk, valamint az egészséges életmóddal kapcsolatos hasznos ötletek kerülnek bemutatásra.

A www.facebook.com/tejsziv oldalt közel 35 ezer, a www.instagram.com/tejsziv oldalt pedig közel 2 ezer fő követi.

ÁRALAKULÁS

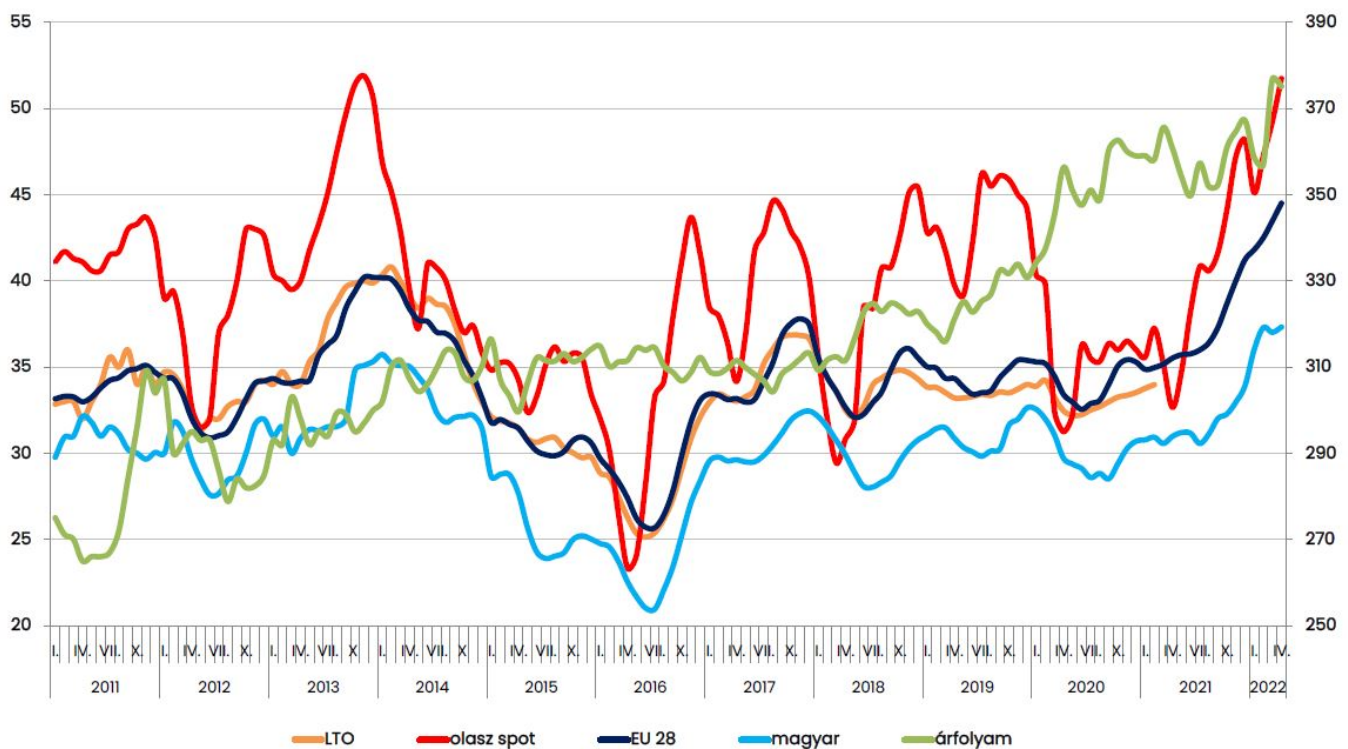
Az EU nyerstej átlagárának emelkedése márciusban és áprilisban is határozottan folytatódott, a havi árjavulás mértéke mindkét hónapban meghaladta a 2%-ot. Az Európai Bizottság becslése szerinti áprilisi átlagár ezzel újabb csúcsot beállítva már eléri a kilogrammonkénti 44,51 eurocentet, több mint 25%-kal meghaladva az egy évvel korábbi árszintet.

A hazai – euróban mért – átlagár alakulása a forint nagyobb mértékű gyengülése okán eltér az unióstól, ezzel pedig a hazai árnak az uniós árszinttől való elmaradása is 16%-ra emelkedett. Az olaszországi spot piaci árak a januári csökkenést követően folyamatosan és nagy lépésekben emelkednek, január és április között csaknem 15%-kal növekedtek az árak.

Az áprilisi 51,75 eurocent/kg ár több mint 45%-kal magasabb az egy évvel korábbi árnál és közelíti az elmúlt 10 év rekordjának számító 2013. novemberi 51,9 eurocent/kg árat. A spot piaci ár és az uniós átlagár közötti különbség 16%.

(A grafikonban szereplő adatok nem azonos beltartalomra vonatkoznak, de a tendenciák összehasonlíthatók.)

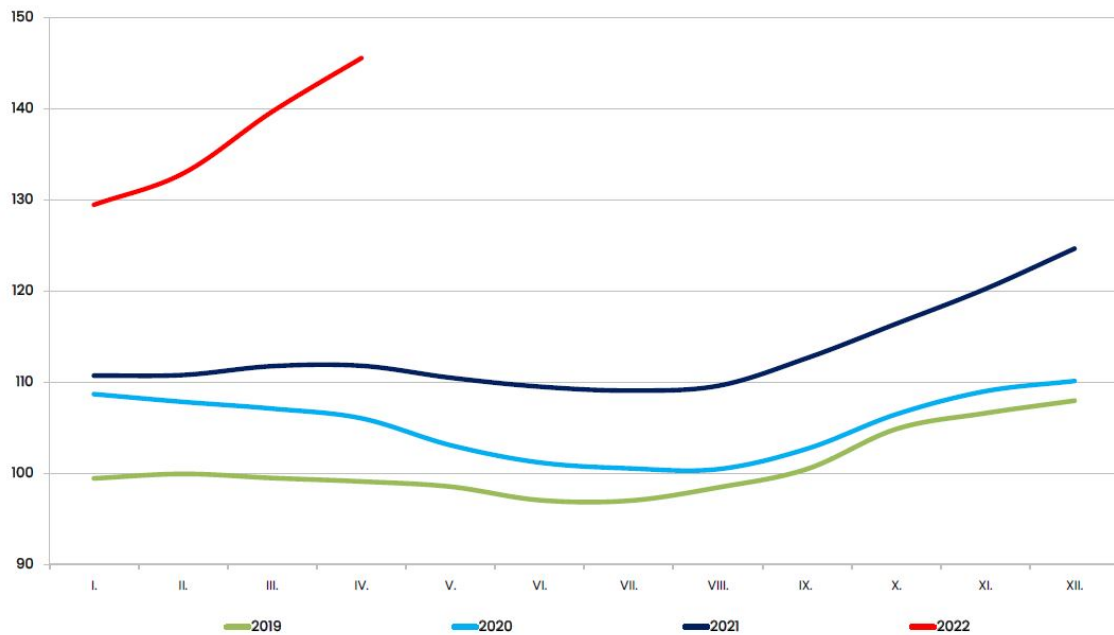
Az árak nemzetközi alakulása
(eurocent/kg, Ft/euro; MNB, LTO, MMO, CCIAA)

A nyerstej AKI által mért hazai felvásárlási ára 2021 augusztusa óta határozottan emelkedik, amely trend 2022. évben sem szakadt meg. Márciusban rekordszintű, 5%-ot meghaladó volt a havi árjavulás mértéke, amelyet áprilisban újabb 4,2%-os emelkedés követett.

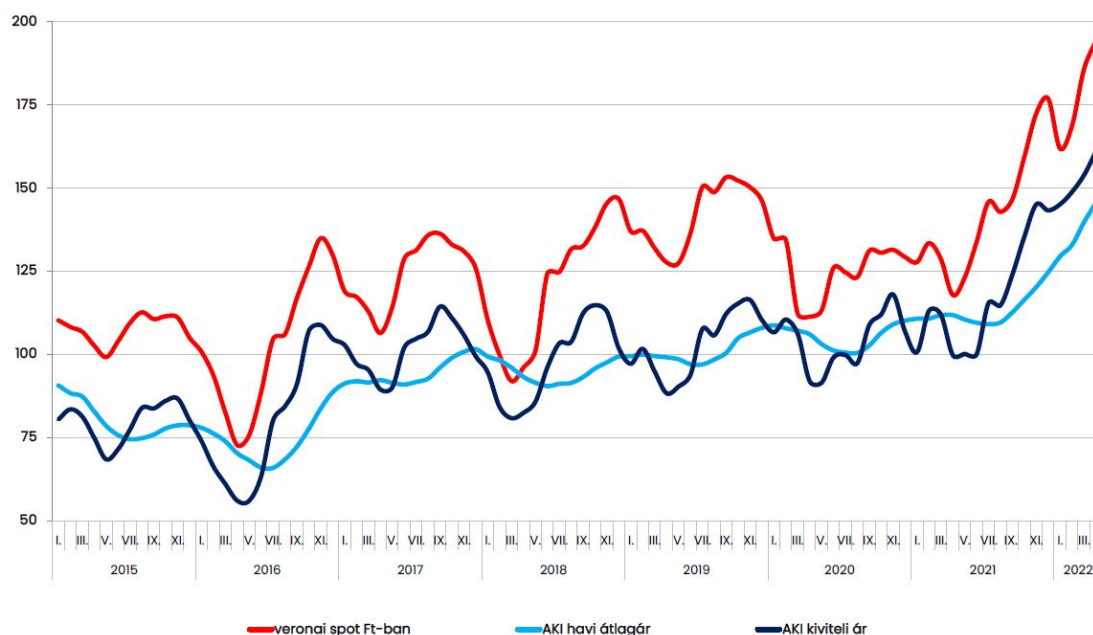
Az így elért 145,55 Ft/kg ár az egy évvel korábbi árnál 30%-kal magasabb és csaknem 45%-kal haladja meg az elmúlt öt évben mért áprilisi átlagárát.

A nyerstej felvásárlási árának alakulása
(Ft/kg, AKI)

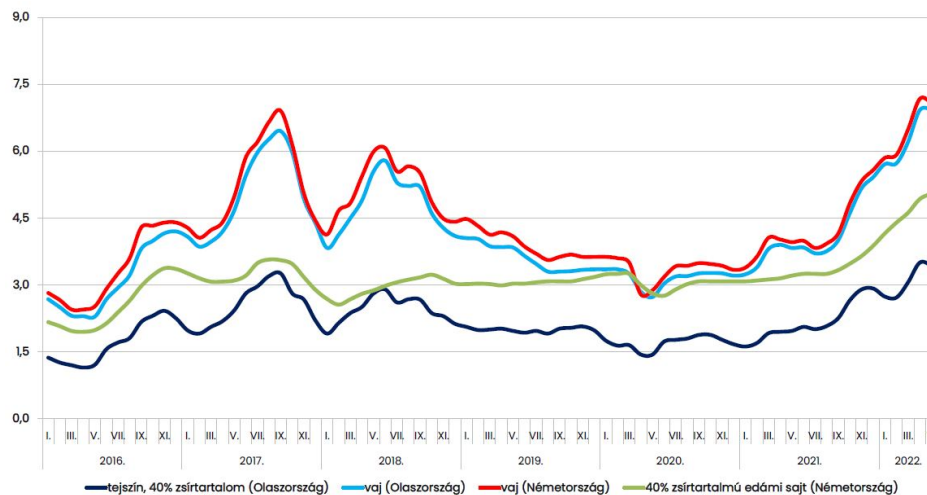
A piaci folyamatokra érzékenyebben reagáló hazai kiviteli ár trendje 2022 januárja óta folyamatosan emelkedik, a spot ár januári visszaesése nem érezte hatását. Márciusban a spot ár – forintban mért – 10%-os emelkedése mellett a hazai exportár csak 3,4%-kal emelkedett, áprilisban azonban már ugyanúgy 4,6%-os javulás volt kimutatható a hazai kiviteli árban és a spot árban is. Az áprilisi 160,90 Ft/kg rekordmagas exportár több mint 60%-kal haladja meg az egy évvel korábbi árat. A hazai kiviteli árnak az olasz spot piaci ártól való elmaradása a februári 12%-ról 17%-ra emelkedett. Mindeközben a kiviteli ár áprilisban 10,5%-kal haladja meg a felvásárlási árat.

A spot, a magyar felvásárlási és kiviteli ár alakulása
(Ft/kg, AKI, CCIAA)

A spot piaci árak mellett az egyes tejtermékek uniós átlagárainak alakulása is hatással van a hazai piaci folyamatokra, árakra. Valamennyi vizsgált tejszír alapú termék ára augusztus óta határozott növekedést mutat, kivéve az olaszországi tejszín, amelynek ára a 2022 első két hónapjának csökkenését követő hónapok 10%-ot meghaladó mértékű javulása után májusban, ha kis mértékben (-1%) is, de újra csökkenni látszik. A május a vaj árában is mérséklődést hozott, míg áprilisban mind a német, mind az olasz piacon 10%-ot emelkedtek az árak, addig májusban a németországi vaj ára 1%-os csökkenést, az olaszországi vaj ára pedig stagnálást mutat. A németországi sajt árának növekedése ugyanakkor továbbra is folyamatos, áprilisban 7, májusban 3%-kal emelkedett előző hónaphoz viszonyítottn. Az éves árjavulás mértéke mindazonáltal valamennyi vizsgált termékénél jelentős: a vaj olaszországi ára 81, németországi ára 79, a tejszín ára 75, a sajt ára pedig 57%-kal magasabb, mint 2021 májusában.

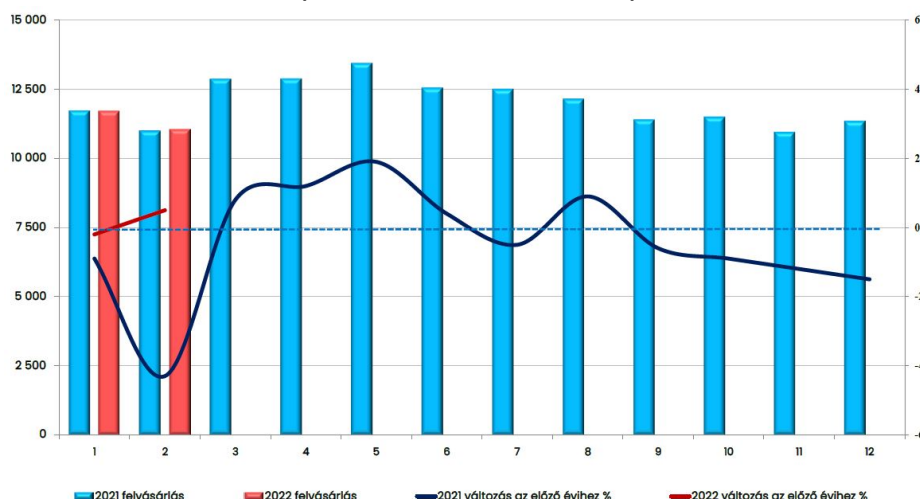
A vaj, a tejszín és a sajt Európai Unió árá
(EUR/kg, Clal)

TERMELÉS, FELVÁSÁRLÁS

Az EU-27 tejfelvásárlása 2022 februárjában öt hónap csökkenés után 0,5%-kal az előző évi szint fölé emelkedett, ezzel 2022 első két hónapjának összes felvásárlása gyakorlatilag megegyezik (+0,1%) az előző év azonos időszakában felvásárolt mennyiséggel. A nagy tejtermelő országok közül Németország és Hollandia továbbra is kevesebb tejet termel, míg Olaszországban és Lengyelországban nőtt a felvásárlás, Franciaországban pedig megállni látszik a csökkenés. A legnagyobb termelésnövekedés a Balti országokban (+4-7%) és Ausztriában (+5%) mérhető, Magyarország felvásárlás növekedése 2,5%-os.

Tejfelvásárlás az Európai Unióban
(ezer tonna, százalék; Clal)

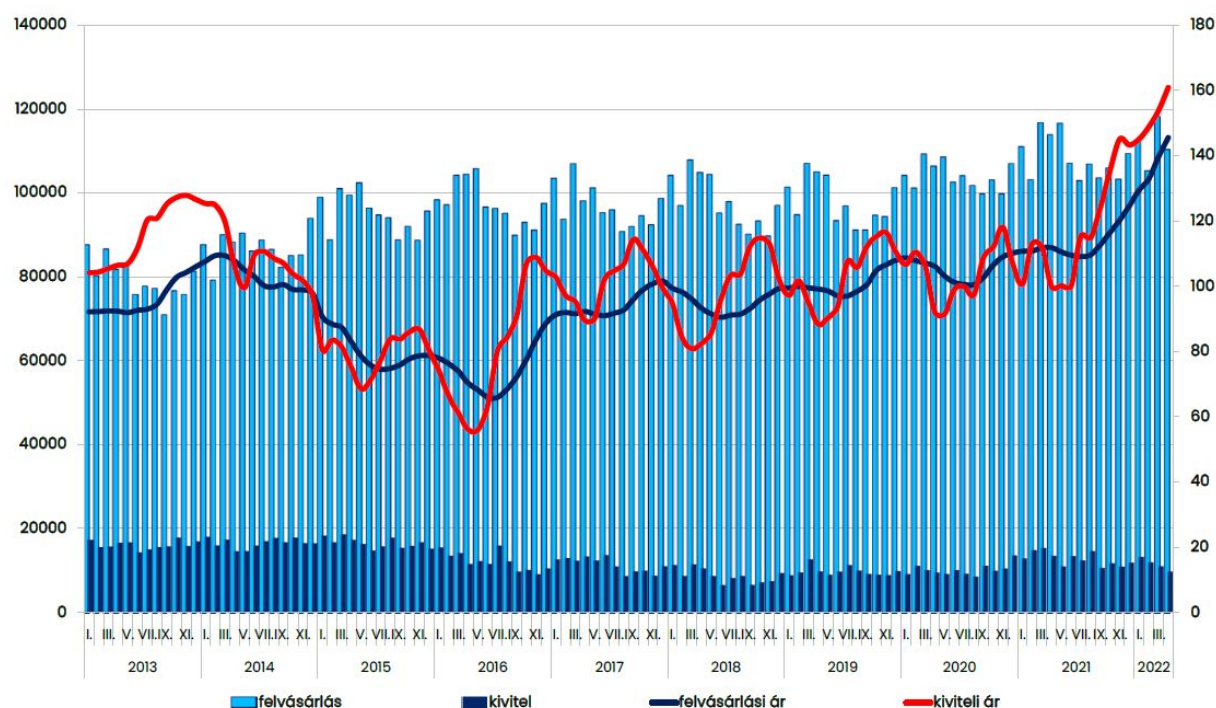
Az AKI adatai alapján Magyarország felvásárlása 2021. évben összességében 4,2%-kal volt magasabb, mint előző évben. Ez a pozitív trend 2022 első három hónapjában is folytatódott, a havi felvásárlások 1,5-2%-kal haladták meg az előző év azonos hónapjának nyerstej felvásárlásait.

Az április változást hozott, előző hónaphoz mérten közel 7, 2021 áprilisához képest pedig 3%-kal csökkent a felvásárolt tej mennyisége. Az első négy hónap felvásárlása így összességében már csak 0,4%-kal magasabb 2022/2021. viszonylatában. Mindeközben a nyerstej kivitel február óta folyamatosan jóval az előző évi szint alatt alakul, március és április hónapokban is csaknem 30%-kal kevesebb nyerstej kerül exportra, mint 2021 azonos időszakában. Ezzel 2022 első négy hónapjának nyerstej kivitele összességében közel 19%-kal marad el a 2021. január-áprilisi időszak exportjától. A kiviteli arány 10%-os.

A nyerstej hazai felvásárlási ára 2021 augusztusa óta folyamatosan emelkedik, márciusban 5,1, áprilisban pedig további 4,2%-ot javulva elérte a rekordmagas 145,55 Ft/kg árat. Mindeközben a kiviteli ár is rekord szintre emelkedett, a márciusi 3,4 és az áprilisi 4,6%-os növekedéssel elérte a 160,90 Ft/kg-ot.

A két ár közötti különbség tovább mérséklődött, a kiviteli ár már csak 10,5%-kal haladja meg a felvásárlási árat.

A felvásárlás és a kivitel alakulása (tonna, Ft/kg; AKI)

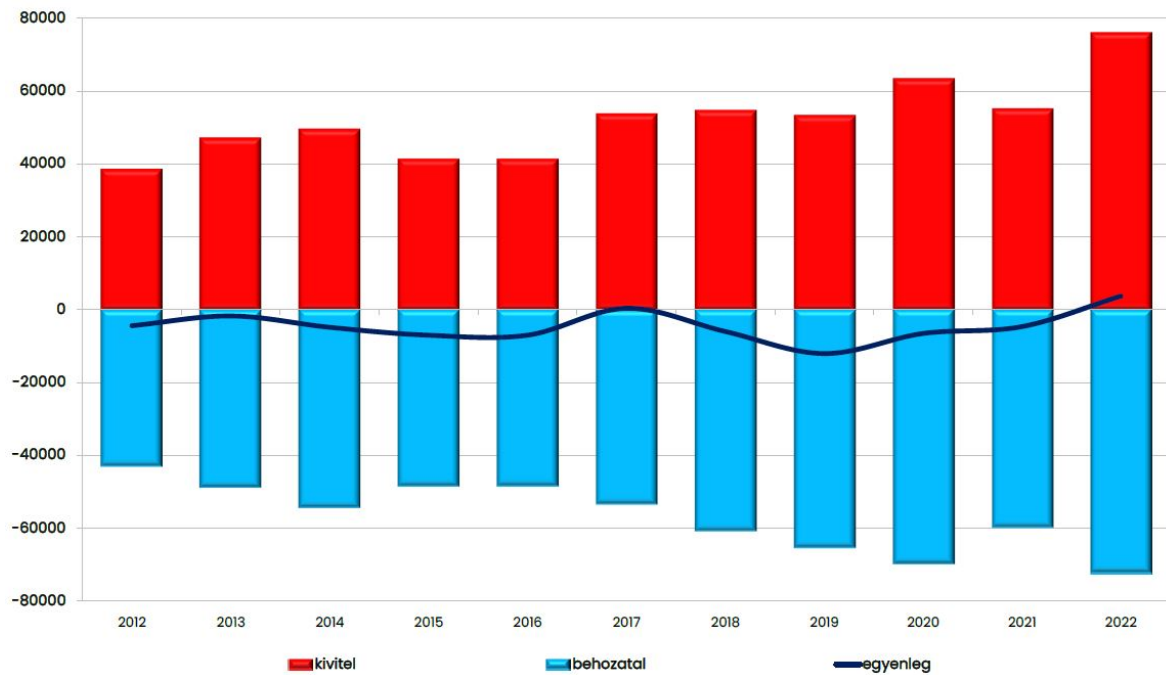

KERESKEDELEM

A tej és tejtermékek külkereskedelmében 2022 első két hónapjában nagymértékű változást mutatnak a számok: az export 38, az import pedig 21%-kal emelkedett euróban kifejezve 2021. évhez mérten. Mindkét relációban ezek az értékek az elmúlt évek legmagasabb értékei.

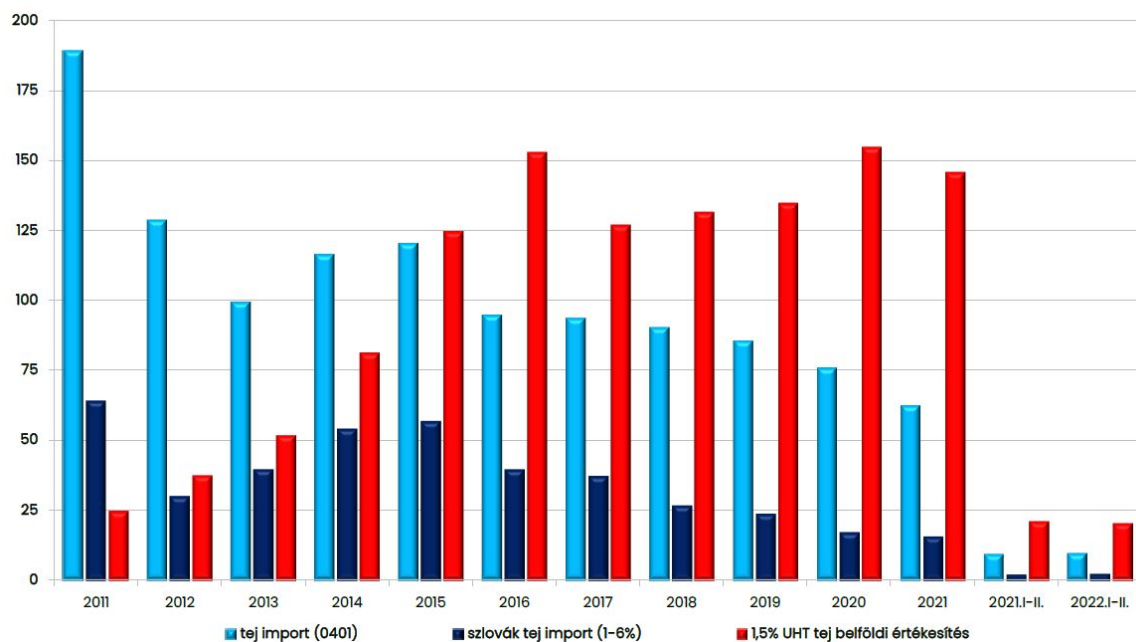
Külkereskedelmi egyenlegünk javult, míg 2021 első két hónapjában közel 8,5%-kal magasabb értékben importáltunk tejterméket, mint amennyi exportra került, 2022 első két hónapjában exportunk értéke 5%-kal meghaladta az import értékét.

Tej és tejtermékek külkereskedelme I-II. hó (ezer euró, KSH)

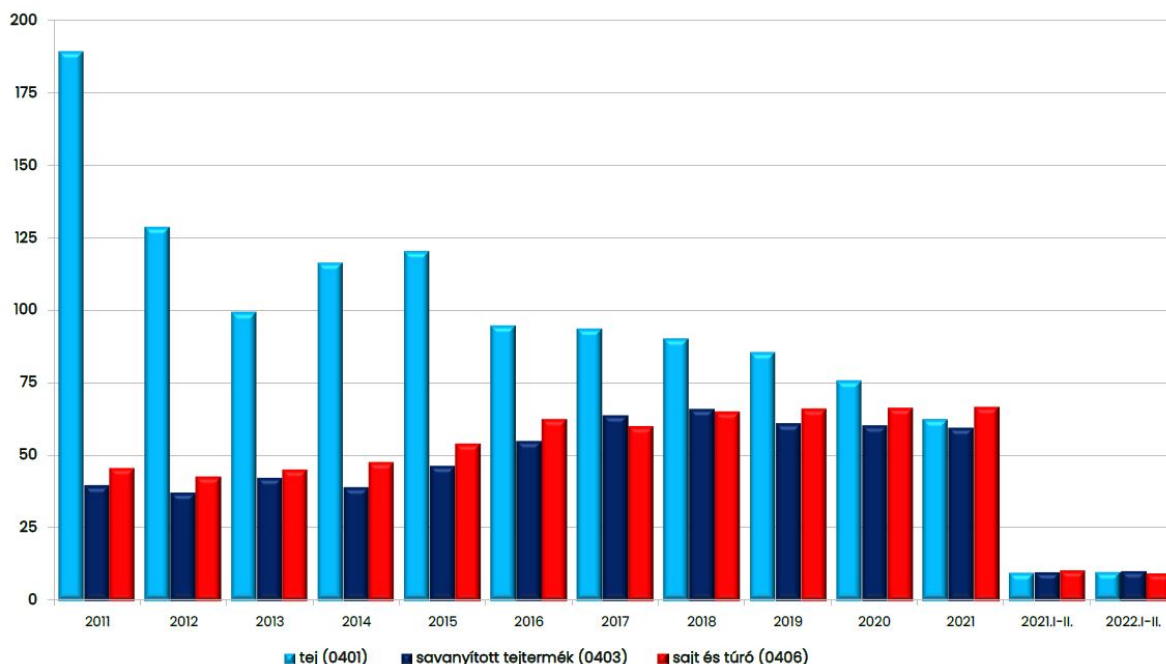
A hazai folyadéktej fogyasztás 2022 első két hónapjának adatai alapján kissé mérséklődött, a fogyasztás szempontjából nagy arányt képviselő 1,5% zsírtartalmú UHT tej belföldi értékesítése 3%-kal volt kevesebb, mint előző év azonos időszakában. Mindeközben a fogyasztói folyadéktej importját a korábbi években jellemző csökkenő trend megfordult, az első két hónapban 3%-kal több tej érkezett hazánkba, mint előző évben. Mindemellett a hazai fogyasztói tej piacon leginkább jellemző szlovák tej behozatal is jelentős mértékben, 16%-kal emelkedett 2021. évhez viszonyítottn.

Tej import és a belföldi értékesítés (ezer tonna, millió liter; KSH, AKI)

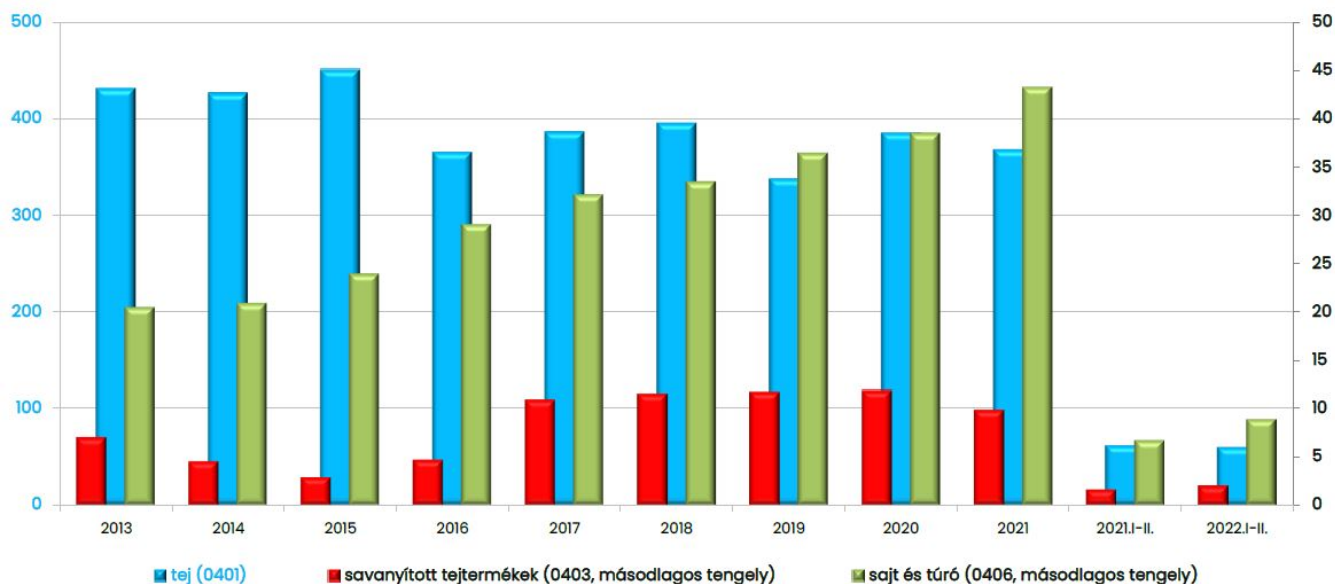
A főbb tejtermékek közül a korábban az import tekintetében első helyezett fogyasztói tej behozatalának csökkenése 2022. évben megállni látszik, az első két hónap vonatkozásában 3%-kal több mennyiség érkezett hazánkba 2022/2021 viszonylatában. Ugyanezen időszakban a magasabb feldolgozottságú termékeknél is átrendeződés történt előző évhez képest: a savanyított tejtermékek esetében növekedett (+4%), míg a sajt és túró kategóriában csökkent (-10%) az import mennyisége.

Tejtermékek behozatala
(millió kg, KSH)

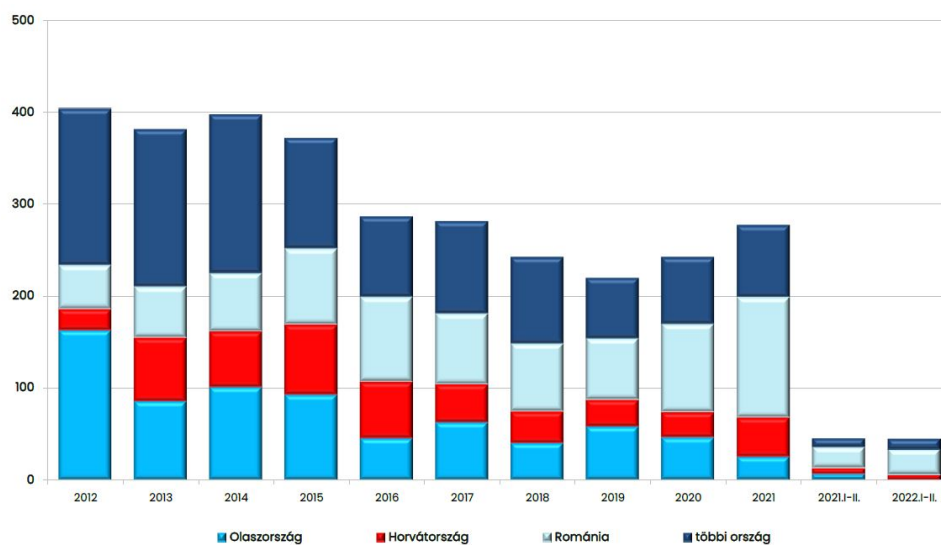
Az export struktúránkat az elmúlt évben jellemző, a magasabb feldolgozottságú termékek kivitele irányába történő pozitív irányú elmozdulás 2022. évben is folytatódni látszik. Az első két hónap adatai alapján a tejexport 3%-kal mérséklődött 2022/2021 viszonylatában, míg a magasabb feldolgozottságú termékek kivitele jelentősebb mértékben emelkedett: az egy évvel korábbi mennyiségekhez képest a sajt és túró exportja 33, a savanyított tejtermékeké pedig 22%-kal emelkedett.

Tejtermékek kivitele
(millió kg, KSH)

A főbb célországok felé irányuló nyerstej kivitel tekintetében 2022 első két hónapja a célpiacok közül Olaszország esetében nagyobb mértékű változást hozott, a 2020. évhez képest is csaknem felére visszaesett export tovább csökkent: az előző év azonos időszakában kivitt mennyiségnek csupán 4%-a került kiszállításra. Csökkent a Horvátországba irányuló export mennyisége is, az első két hónap vonatkozásában 16%-kal kevesebb nyerstej került exportra 2022/2021 viszonylatában. A romániai kivitel ugyanakkor tovább emelkedett, előző évhez képest 22%-kal több nyerstej hagyta el az országot Románia felé. A romániai kivitel részaránya az összes exportból 83, a horvát export pedig 16%-os, míg a korábban fő célpiacnak számító olasz export részaránya az 1%-ot sem éri el. Az olasz export drasztikus visszaesése ellenére teljes tejexportunk csupán 1%-kal mérséklődött 2022/2021 viszonylatában, köszönhetően a többi exportpiac (pl. Lengyelország, Németország, Bulgária stb.) felé irányuló kivitel jelentősebb (+19%) növekedésének.

Nyerstej kivitelünk iránya
(ezer tonna, KSH)

TERMELÉSI ALAPOK

A tehénállomány 2021-ről 2022-re enyhén csökkent (-1,2%), 2022 első három hónapjában azonban kismértékű növekedés következett be. Összességében a tehénkivonások száma közel 10%-kal emelkedett, amelyet habár az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások száma csökkent (-5,6%), az üszővásárlások 137%-ot meghaladó növekedése kompenzálni tudott. Mindez az állomány 1%-os emelkedését eredményezte 2022/2021. viszonylatában.

Állományváltozás I-III. hó
(egyed, ÁT Kft.)

RÖVID TÁVÚ ELŐREJELZÉS (KIVONAT)

Az Európai Bizottság Mezőgazdasági Főigazgatósága elkészítette soron következő, 2022. tavaszi rövid távú előrejelzését a 2022. évre.

Makrogazdasági környezet

Oroszország 2022. február 24-i ukrajnai inváziója jelentősen megzavarta a globális agrárpiacon, még nagyobb bizonytalanságot teremtve a gabonafélék és olajnövények jövőbeli globális elérhetősége tekintetében, erősítve ezzel az instabilitást az egyébként is feszült piacon. Hozzáférhetőségi gondokkal nem kell számolni, a magas piaci árak és az inflációs trendek ugyanakkor a megfizethetőség tekintetében már aggodalomra adnak okot.

Az EU szántóföldi növénytermesztésének, és azon belül is elsősorban a kukorica, napraforgó és fehérjenövények vetésterületének növelését célzó intézkedések, valamint a várható normál időjárási körülmények pozitívan befolyásolják az uniós betakarítási előrejelzéseket. Mindez, illetve a sertéshús termelés 2022. évi csökkenésével mérséklődő takarmány kereslet, továbbá a bioüzemanyag előállításához felhasználandó gabona mennyiségének csökkenése azt eredményezheti, hogy az EU gabonaexportja növekedni, míg importja csökkenni tud a 2022/23-as gazdasági évben, amely hozzájárulhat az ukrán gabonaexport hiányából fakadó globális hatások enyhítéséhez.

A globális gazdaság már az ukrán invázió előtt is kihívásokkal küzdött: az input anyagok és a mezőgazdasági termékek kereslet-kínálati egyensúlyának megbomlása drasztikus áremelkedésekhez vezetett.

Ázsiában és különösen Kínában a konténerekapacitás hiánya és a Covid-19 miatti kikötői torlódások a szállítási költségeket emelték meg, miközben az olaj ára is folyamatosan emelkedett a gazdasági helyreálláshoz és a termelés lassú növekedéséhez köthető keresletbővülés következtében. Hasonló folyamatok zajlottak a gáz áralakulásánál is, amelyek a nitrogén műtrágyák árának az elmúlt évtized legmagasabb mértékű emelkedését okozták 2021 második felétől. A magas energiaárak és az emelkedő infláció a fogyasztók vásárlóerejére is hatással volt.

Ebben a gazdasági környezetben érkezett Ukrajna Oroszországi inváziója, amely a globális gabonapiacok mellett a teljes uniós gazdasági kilátásokat befolyásolta. Tekintettel a bizonytalanságra a háború időtartamával, továbbá a kereskedelmi zavarok, illetve a megszorító intézkedések és szankciók következményeivel kapcsolatban, az Európai Központi Bank az euró övezet 2022. évi reál GDP növekedését 3,7%-ra (súlyosabb gazdasági következményekkel számolva 2,3%-ra) csökkentette, míg a 2022. évi inflációs előrejelzését 5,1%-ra módosította azzal, hogy 2023-ra várhatóan újra 2,1%-os lehet.

Tej termékpálya

2021. évben az uniós tejpiacon példanélküli folyamatok zajlottak. Az EU nyerstej áraban történelmileg megfigyelt szezonális trend nem valósult meg, az árak egész évben folyamatosan emelkedtek és rövidtávon sem láthatóak jelek az árak megnyugvására. A főbb tejtermék árak is rekord magasságokat értek el, az infláció és az input költségek növekedése pedig a tejtermékek fogyasztói árát is felfelé tolja.

Az árnövekedés ellenére az uniós tejfelvásárlás 2009 óta először csökkent, 0,4% mértékben. Az emelkedő költségek a hozamnövekedést (1,2%) lelassították, amely a várakozásoknál nagyobb mértékű (-1,5%) csökkenést okozott a tejelő tehénállományban.

Az input anyagok és a szolgáltatások (pl. állatorvos) költségeinek emelkedése továbbra is alacsonyan tartja a gazdaságok árrését a magas nyerstej árak mellett is.

A tejelő tehénállomány további csökkenésével a termelés növekedése a hozamnövelési képességen múlik, amelyet azonban – legalábbis egyes termelési rendszerekben – korlátozhat a takarmányok megfizethetősége.

A tejfelvásárlás további csökkenésére lehet számítani legalább 2022 első félévében, lassú emelkedésre az év végére van kilátás, miáltal 2022 tejfelvásárlása várhatóan az előző évi szinten fog alakulni. A hozamnövekedés ugyancsak az elmúlt évi szinten marad (+1%), míg a tejelő tehénállomány tovább csökken (-1%).

A 2021. évi uniós tejtermelés csökkenés elkerülhetetlenül maga után vonta a feldolgozási csatornák korrigálását, figyelembe véve az EU versenyképességét és az egyes tejtermékek globális lehetőségeit. Miközben az uniós sajt- és vaj fogyasztás további mérsékelt emelkedése várható, a tejporok felhasználása csökkenni fog az olcsóbb fehérjékkel való helyettesítés okán.

Összességében azonban továbbra is a sajt és savó előállítás marad a preferált termelési opció, de a sovány tejpor előállításában is várható némi fellendülés. A friss tejtermékek uniós fogyasztása a 2020. évi kivételes év után 2021. évben ismételen csökkent és ez a trend látszik folytatódni 2022. évben is (-0,4%), a potenciálisan nagyobb mértékű visszaesést az ukrán menekültek, és különösen a gyermekek beáramlása akadályozza csak meg.

Globális kilátások

Az input anyagok és a takarmány árának növekedése az USA-ban a tehénállomány csökkenését okozta, ami kiegészülve a feldolgozó kapacitások fejlesztéséhez szükséges nyersanyagok magas árával várhatóan lelassítja a termelés növekedését, legalább 2022 első

felében. Ahogy Óceánia az alacsonyabb termelékenységgű hónapokba lép, a globális tej kínálat is szerény marad, lehetséges fellendülésre 2022 második felében van csak kilátás. Mindezek következtében pedig a tejtermék áraknak az év nagy részében magas szinten kell maradniuk.

A tejtermékek iránti globális kereslet erősödött 2021. évben a Covid-19 korlátozások feloldásával és a gazdaság újraindulásával összhangban, az energia- és nyersanyag árak, valamint az infláció emelkedése ugyanakkor lassíthatja ezt a folyamatot. Kína esetében a kereslet csökkenése várható a meglévő készletek, a hazai termelés növekedése és az omikron variáns ázsiai terjedése következtében. A zero-Covid politika, a teljes lezárások emberek millióit érintik, csökkentve a vendéglátás keresletét.

(Az előrejelzés tej termékpályára vonatkozó teljes fejezetének magyar nyelvű fordítása a Tej Terméktanács Titkárságán rendelkezésre áll.)

Forrás:

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/farming/documents/short-term-outlook-spring-2022_en.pdf

UNIÓS ISKOLAPROGRAMOK

Az uniós iskolagyümölcs-, iskolazöltség- és iskolatejprogram felülvizsgálata kapcsán az Európai Bizottság nyilvános véleményezési lehetőséget indított annak felmérésére, hogy az uniós iskolaprogram mennyire hatékony és eredményes a célkitűzés elérése tekintetében. A felülvizsgálat emellett egyszerűsíteni és csökkenteni kívánja az adminisztratív terheket is.

A kérdőív magyar nyelven is elérhető [Az uniós iskolagyümölcs-, iskolazöltség- és iskolatejprogram felülvizsgálata](#) linken.

A konzultációs időszak: 2022. május 5. – 2022. július 28.

ISKOLATEJ RENDELET MÓDOSÍTÁS

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevitelével kapcsolatos eljárási szabályokról szóló miniszteri rendelet módosításáról szóló 14/2022. (III. 30.) AM rendelet – egyebek mellett – az óvoda- és iskolatej program szabályozásáról szóló 19/2021. (V. 5.) AM rendeletet is módosította.

A módosítással megszűnt a sajátos nevelési igényű intézmények, tanulók megkülönböztetése, valamint a székhely szerinti, illetve óvodai és iskolai intézményenkénti eltérő besorolás a támogatási intenzitás vonatkozásában, azaz egységes támogatási mérték került meghatározásra valamennyi esetben, a korábbi magasabb támogatási intenzitás szintjén.

Az egységesítéssel a rendeletnek az eltérő támogatási intenzitásokból, illetve kedvezményezett típusokból eredő egyes részei is módosításra vagy törlésre kerültek, továbbá a székhely szerinti besorolást tartalmazó mellékletek is hatályukat veszítették.

Az előzetes jóváhagyási kérelem benyújtásával korábban a kérelmezőnek nyilatkoznia kellett arról, hogy a támogatott terméknek a végső kedvezményezett részére történő kiosztásáért felelősséget vállal. Ez a vállalás a rendeletből kikerült, helyette arról kell nyilatkoznia, hogy a kérelmező visszafizeti az érintett mennyiségekre jogosulatlanul kapott támogatást, amennyiben megállapítást nyer, hogy a termékeket nem osztották ki a gyermekeknek, vagy ha azok uniós finanszírozásból nem támogathatók.

A szállítási szerződés megkötésére vonatkozó pont kiegészítésre került a közbeszerzési eljárásra vonatkozó kitételrel. Eszerint a közbeszerzési eljárásra nem kötelezett fenntartónak a rendeletben előírt pályázati és szerződéskötési eljárás lebonyolítását követően kell megkötni a szállítási szerződést, míg közbeszerzési eljárásra kötelezettek esetében a szállítási szerződést az iskolatej rendeletben foglalt követelményrendszer figyelembevételével kell megkötni és benyújtani.

Ez esetben azonban a rendeletben előírt pályázati eljárásra és szerződéskötésre előírt határidők nem alkalmazandók, kivétel ez alól a szerződések benyújtására vonatkozó határidő (az adott tanév kezdetét megelőző május 5-május 31.) Új elem, hogy a több tanévre szóló szállítási szerződéseket a soron következő tanévre vonatkozóan az egyes adatok meghatározásának érdekében módosítani kell.

Módosítás történt a fenntartók kötelezettségeivel kapcsolatban az ajánlattételi kiírás közzététele,

illetve a bontási jegyzőkönyv és a rangsorolás eredményének kiközlése tekintetében.

A promóciós intézkedéseknél a célkitűzés pontosításra került, illetve rögzítették, hogy ezen intézkedésekben a részvételt a kérelmezőnek valamennyi végső kedvezményezett számára biztosítania szükséges.

További módosítás, hogy a Kincstár már nem csak a szállítási szerződés mintát és azok mellékleteit, hanem a szállítási szerződés módosítás kötelező tartalmi elemeit magában foglaló mintát és azok mellékleteit is közzéteszi közlemény formájában a honlapján.

Bővült a kifizetési kérelemhez csatolandó dokumentumok köre a leszállított mennyiségekről szóló igazolással, továbbá részletesen meghatározásra került a nevelési-oktatási intézményben, a fenntartónál, a kérelmezőnél és annak közreműködőjénél (alvállalkozójánál) végezhető helyszíni ellenőrzés eljárásrendje és a kötelezettségsegzés szankcionálása.

A rendelet a kihirdetését követő 3. napon hatályosult, kivéve az ajánlattételi kiírásra és az ajánlatok bontására vonatkozó rendelkezéseket, amelyek hatályba lépésének időpontja 2022. szeptember 15.

Egyeztető tárgyalások

Mindeközben a Tej Terméktanács ügyvezetése intenzív egyeztetéseket folytat mind az iskolatej programban részt vevő feldolgozókkal, mind az Agrárminisztériummal a tekintetben, hogy a hazai ágazati szereplőket az elmúlt bő egy évben sújtó példa nélküli, drasztikus költségnövekedés az iskolatej támogatásokban elismerésre és kompenzálásra kerülhessen a program – a feldolgozók ezirányú elkötelezettsége melletti – hosszú távú fenntartása érdekében.

NÉBIH KEREKASZTAL

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Nébih Kerekasztal néven 2018 óta szervez egyeztetéseket egy-egy témakörben, feltárva azok jogi, szervezési vagy éppen kommunikációs problémáit.

A 2022. március 10-i VII. Nébih Kerekasztal az imitátumok fogyasztói és kereskedelmi megközelítése tárgyban került összehívásra, amelyen szakértői előadások mellett vitafórum

keretében nyílt lehetőség a gyártói és kereskedői álláspontok összevetésére, illetőleg a fogyasztói attitűdök megismerésére.

Vitaindító előadásában *Barna Sarolta*, a Nébih elnökhelyettese a konferencia céljaként az imitátumok, termék-analógok komplex megközelítését és az álláspontok feltérképezését jelezte meg.

Hangsúlyozta a fogyasztók megfelelő tájékoztatásának fontosságát a gyártói és kereskedői oldal együttműködésével, hiszen a nem megtevesztő jelölés és termékmegjelenés, a megkülönböztető bolti kihelyezés megfelelően tájékozott vásárlót eredményez, aki sikeresen tud eligazodni ezen termékcsoportok között.

Az imitátumok élelmiszerjogi megközelítéséről beszélt előadásában *Felkai Beáta Olga*, az Agrárminisztérium Élelmiszergazdasági és – minőségpolitikai Főosztályának vezetője. A hatályos jogszabályi előírások az egyes termék-megnevezések, összetevők vonatkozásában egyértelműek, számos terület van azonban, elsősorban a kereskedelemi forgalmazás, illetve a reklámozás során, ahol lépni kell a fogyasztó megtevesztés ellen. E célból dolgozott ki a minisztérium egy akciótervet, amelynek célja a fogyasztói tudatosság növelése, a különböző termékcsoportok egyértelműbb, átláthatóbb elkülönítése. Az erre vonatkozó gyártói és kereskedelmi jó gyakorlatok az ágazati szereplőkkel közösen ez év végéig meghatározásra kerülnek.

Dr. Pleva György, a Nébih igazgató főállatorvosa az élelmiszer-imitátumokkal kapcsolatos hatósági tapasztalatokról szóló beszámoló mellett kitért a piacon előforduló helyes és helytelen gyakorlatokra, az elvárható etikus kereskedői

magatartásra, illetve kiemelte az edukáció fontosságát.

Imitátumok fogyasztói szemmel: segítség vagy megtevesztés című előadásában Kasza Gyula, a Nébih osztályvezetője három reprezentatív kutatás eredményét foglalta össze, amelyek egyértelműen bizonyították, hogy az imitátumok meghatározó részét úgy vásárolják a fogyasztók, hogy nincsenek tisztában azzal, hogy nem a hagyományos terméket helyezik a kosarukba, ennek oka pedig a megtevesztő jelölés, csomagolás és kihelyezés.

Az előadásokat követő kerekasztal-beszélgetésen a hatóság, a fogyasztóvédelem, a táplálkozástudomány, az élelmiszeripar és a kereskedelem képviselői vitatták meg a felmerült kérdéseket, illetve ismertették saját álláspontjukat a témával kapcsolatban. A szakértők egyetértettek a célkeresztbe került termékek létjogosultságával, fontosnak tartották azonban a megkülönböztethetőséget, amelyet már az alapfogalmaknál kell kezdeni és ezt kell továbbvinni a fogyasztói tájékoztatás összes elemén, úgymint a grafikai elemek, a megnevezés, a reklámozás és a termékkihelyezés.

(Forrás: <https://portal.nebih.gov.hu/-/imitatum-elelmiszerek-a-vii-nebih-kerekasztalon>)

KMÉ KIVÁLÓ MINŐSÉGŰ ÉLELMISZER

A Kiváló Minőségű Élelmiszer tanúsító védjegyrendszerbe újabb tejtermék kerül bevonásra: március hónapban elkészült a mozzarella speciális tanúsítványi követelményeit tartalmazó KMÉ-termékleírás tervezet is.

A tervezet véleményezésére két körben nyílt lehetőség. Az első körben beérkezett szakmai javaslatok alapján a termékleírás kötelező minőségi követelményeket meghatározó része kiegészült a light mozzarella paramétereivel.

A véleményezési időszak második köre április közepén lejárt, ez alatt a tervezetet a Bíráló Bizottság tagjaként a Tej Terméktanács is

ismételten áttekintette és ellátta módosító javaslataival.

A Kiváló Minőségű Élelmiszer Védjegyiroda tájékoztatása szerint május 19-étől kezdődően már mozzarella termékkörben is lehet pályázni a Kiváló Minőségű Élelmiszer védjegyre.

A kme.hu weboldalon elérhető a termékhez kapcsolódó [Speciális tanúsítási követelmény](#).

OROSZ-UKRÁN KRÍZIS

Oroszország 2022. február 24-i ukrainai inváziója után az Európai Unió és a nemzetközi partnerek azonnal – és azóta több lépésben is – korlátozó intézkedésekkel reagáltak Oroszországgal és Belarusszal szemben, majd válaszlépésként Oroszország is bizonyos korlátozó gazdasági ellenintézkedésekről döntött.

Az EU Oroszország legnagyobb kereskedelmi partnere és a legnagyobb befektető is az országban, 1,8 Mrd eurós import és 6,8 Mrd eurós export piacot jelent az EU-nak. Belarusszal az agrár-élelmiszer import kevésbé jelentékeny, értéke csupán 200 millió euró. Ukrajna már jelentősebb importőre az EU-nak, elsősorban az organikus termékek, azon belül is a takarmányok tekintetében. Az összes import értéke 6, az exporté pedig 2,8 Mrd euró. Az uniós tejtermék exportból való részesedés ugyanakkor Ukrajna esetében csak 1,1%, míg Oroszországé 1,5%.

Az orosz tejtermék kereskedelem alacsony aránya a Krím félsziget 2014. évi annektálásakor kihirdetett, a főbb tejtermékeket is érintő élelmiszerembargóra vezethető vissza, azóta az uniós export szinte kizárólag kazeinre és csecsemőtápszerre korlátozódik. Ukrajna és Belarusz esetében a sajt az első számú export termék: Belarusz felé a mindösszesen 2,2 ezer tonna tejtermék exportból 2 ezer, az Ukrajnába kiszállított 283 ezer tonnából pedig 213 ezer tonna volt a sajt mennyisége 2021. évben.

Belarusz tejtermék önellátottsága 200, míg Oroszországé 84%. Ukrajna önellátottsága ugyan közelíti a 100%-ot, a háborúval romba dőlt infrastruktúra miatt azonban mostanra Ukrajna egyes részeiben lehetetlenné vált a tej szállítása, és habár a termelők a gazdálkodás fenntartásért küzdenek, teljes gazdaságok megsemmisüléséről is érkeznek hírek.

Az invázió a tejtermékek uniós kereskedelmére kevés közvetlen hatással bír, elsősorban a 2014. évi embargó óta erősen lecsökkent tejtermék kereskedelem okán. Rövidtávon a francia kazein export, a jóval jelentősebb ukrán export viszonylatában pedig a lengyel és német sajt export sérülhet.

Magyarország Ukrajnába irányuló exportja a tej termékpálya vonatkozásában nem jelentős, 2021. évben mindösszesen 235 tonna sajt és túró került exportra 1,5 millió EUR értékben, miáltal közvetlen

tejtermék-külkereskedelmi hatásokkal a magyar tejágazatnak sem kell számolnia.

Nagyobb kihívást jelent ugyanakkor uniós szinten az ukrán gabonaexport kiesése, amelyet a betakarítási eredményeket érintő bizonytalanságok akár fel is erősíthetnek, továbbá az Ukrajna Fekete-tengeri kikötőinek lezárása miatt jelentkező logisztikai nehézségek. Habár a kereskedők 'kicsiben' már elkezdték vasúton exportálni gabonaszállítmányaikat, annak havi mennyisége a háború előtti több mint 5 millió tonnáról 600 ezer tonnára csökkent.

A takarmánypiaci helyzet, a szállítási nehézségek az élelmiszerek inflációjára is kihatnak. Az eurozóna 2022. áprilisi inflációja rekordmagas, 7,5%-os és az élelmiszerinfláció is 6,4%-ra emelkedett, míg Magyarországon a teljes infláció 9,5, az élelmiszereké pedig 15,6% előző évhez viszonyítva. Az élelmiszerek inflációja a kiskereskedelmi értékesítésekben is elkezdte éreztetni hatását, a nagyobb mértékű visszaesést azonban éppen az Ukrajnából érkező – mostanra a 6 milliót közelítő – menekülthullám ellensúlyozhatja.

A közvetlen hatások helyett tehát sokkal inkább a háborúnál tovább fennmaradó politikai, gazdasági feszültségek okán fellépő közvetett (pl. takarmány, gáz, olaj), illetve hosszú távú következményekkel kell számolni és azok hatásait enyhíteni.

Az Európai Bizottság ezt tekintetbe véve 2022. március 23-án hozta nyilvánosságra a több elemből álló uniós válságkezelési csomag részleteit, amely a megnövekedett input költségek és az orosz-ukrán háború miatt nehéz helyzetbe került mezőgazdasági ágazatok támogatását célozza. A javaslat legfőbb eleme egy összesen 500 millió euró összegű rendkívüli támogatási csomag, amelyet a tagállamok a leginkább bajban lévő mezőgazdasági ágazatok támogatására fordíthatnak. Magyarország közel 17 millió euró (mintegy 6,4 milliárd forint) összegben részesült a válságkezelési csomagból.

Eddig a tagállamok közül mindösszesen Spanyolország élt a lehetőséggel, akiknek 169 millió eurós programját az orosz-ukrán háború miatt nehéz helyzetbe került tejtermelők támogatására az Európai Bizottság április végén hagyta jóvá.

HÉVÍZI AGRÁRRENDEZVÉNY

A Baranya megyei Mezőgazdasági Termelők Szövetsége szervezésében a Baranya, Vas, Veszprém, Fejér, Zala megyei és Kiskunsági agrárvezetők 2022. március 30. és április 1. között megrendezett továbbképző rendezvényének egyik kerekasztal beszélgetésének résztvevőjének került

felkérésre a Tej Terméktanács ügyvezető igazgatója és elnöke, aki az inputanyagok, valamint a főbb mezőgazdasági termékek szakértői társaságában adott tájékoztatást a tej termékpálya piaci helyzetéről.

AXIÁL GYAKORLATI AKADEÉMIA

A IX. AXIÁL Gyakorlati Akadémia – két év kényszerpihenő után – 2022 április elején került megrendezésre Budapesten, ahol a szakmai program részeként a Tej Terméktanács ügyvezető igazgatója „A jövőbe vezető út beruházásokkal van kikövezve!” címmel tartott előadást. Az élelmiszeripari, illetve az állattenyésztési és ezen

belül a tejtermelő tevékenységhez kapcsolódó beruházási támogatási jogcímek részletes bemutatása mellett kitért az orosz-ukrán konfliktus gazdasági következményeire uniós, illetve hazai szinten, kiemelt tekintettel a tejágazati vonatkozásokra.

AGRÁRLÁZ 2022, TAKARÉK AGRÁRTREND INDEX MINIKONFERENCIA

Az MKB Bank Nyrt. és a Takarékbank Zrt. Agrár és Élelmiszeripari Üzletága szervezésében 2022. április 20-án megvalósult rendezvényen a hazai mezőgazdaság teljesítményét és a nemzetközi termelésben betöltött szerepét ismertető Agrárláz 2022 szakmai könyv, valamint az üzletág negyedévente megjelenő szakértői elemzésének, a TakaréK AgrárTrend Indexnek a bemutatása

mellett szakmaközi kerekasztal- és interaktív beszélgetésre került sor a meghívott termékpálya szereplőkkel. A tej termékpálya képviselőjében a Tej Terméktanács ügyvezető igazgatója kapott felkérést a tejágazatot érintő rövidtávú élelmiszergazdasági várakozások, kilátások ismertetésére.

AGRÁRAKADEÉMIA FÓRUM

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem és a Magyar Mezőgazdaság Kft. szervezésében 2022. évben újraindult Agrárákadémia Fórum sorozat harmadik állomására a MATE Budai Campusán került sor 2022. április 27-én. Az aktuális szakmai

előadásokat követő kerekasztal-beszélgetésen más szakértők mellett a Tej Terméktanács ügyvezető igazgatója is részt vett az élelmiszeripar jelen kori kihívásainak azonosításában.

A Tej Terméktanács havi rendszerességgel összeállított Jogszabályfigyelője ad tájékoztatást a teljes termékpályát lefedő nemzeti és uniós jogszabályokról és közleményekről, továbbá rendszeres része a RASFF, az EU tagországokban működő, az élelmiszerekre és a takarmányokra vonatkozó gyorsvészjelző rendszer tej termékpályára vonatkozó bejelentéseinek listája, valamint az FM Értesítő és a Magyar Szabványügyi Testület termékpályát érintő közleményeinek publikálása.

A 2022. március-április fontosabb jogszabályai a következők:

HAZAI JOGSZABÁLYOK

77/2022. (III. 4.) Korm. rendelet a koronavírus-világjárvány elleni egyes védelmi intézkedések megszüntetéséről

A járványügyi vészhelyzet fenntartása mellett a Kormány a járványügyi korlátozó intézkedéseket – néhány kivételtől eltekintve – 2022. március 7. napjával megszünteti. Egyebek mellett az egészségügyi és szociális intézmények kivételével megszűnik a maszkviselési kötelezettség, a kötelező oltás és a védettségi igazolványra vonatkozó szabályozás.

13/2022. (III. 30.) AM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott egyes támogatások 2022. évi igénybevételével kapcsolatos egységes eljárási szabályokról

A rendelet az egységes kérelemmel kapcsolatos eljárási szabályokat rögzíti, hatálya többek között kiterjed a tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás, valamint az agrár-környezetgazdálkodási kifizetés jogcímeire is.

14/2022. (III. 30.) AM rendelet az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevételével kapcsolatos eljárási szabályokról szóló miniszteri rendeletek módosításáról

A rendelet egyebek mellett módosítja az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatást, valamint az ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 5/2015. (II. 19.) FM rendelet az állatállomány tartási helyének vagy tenyészetének változás bejelentésével kapcsolatos határidő vonatkozásában, amely szerint a határidő első napja az állatállomány átszállításának napja vagy az állatmozgás dátuma. Módosult továbbá az óvoda- és iskolatej program szabályozásáról szóló 19/2021. (V. 5.) AM rendelet, a főbb módosítások külön cikkben kerültek részletezésre.

162/2022. (IV. 28.) Korm. rendelet az árszabályozással kapcsolatos egyes kormányrendeletek módosításáról

A Kormány a Széchenyi Pihenőkártya élelmiszer vásárlására való felhasználhatóságának határideje mellett a hatósági üzemanyagár és az egyes élelmiszerekre elrendelt hatósági árak hatályát 2022. július 1. napjáig meghosszabbította.

178/2022. (IV. 29.) Korm. rendelet az országos főállatorvosnak élelmiszer- vagy takarmány-összetevő helyettesítésével kapcsolatos feladatairól

A kizárólag Magyarországon forgalomba hozott élelmiszer vagy takarmány vonatkozásában a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény hatályvesztéséig lehetőség van az élelmiszer- vagy takarmány-összetevő, -termék vagy -termékcsoport átmeneti helyettesítésére annak hiánya esetén, vagy ha annak beszerzése előre nem látható okból jelentős nehézségbe ütközik. Az így előállított termék az eredeti csomagolóanyagban is forgalomba hozható.

KÖZLEMÉNYEK

Közlemény a „Rögös tőrő” hagyományos különleges termék (HKT) termékleírásának kisebb jelentőségű módosítására benyújtott kérelem felszólalásra történő megjelentetéséről

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács által benyújtott „Rögös tőrő” (HKT) termékleírásának kisebb jelentőségű módosítására irányuló, a 2022. március 31-i LXXII/2. számú Földművelésügyi Értesítőben közzétett kérelemmel kapcsolatosan a közzétételtől számított két hónapon belül írásbeli felszólalás megtételére van lehetőség.

30/2022. (IV. 7.) számú Kincstár Közlemény a 2022. évi egységes kérelem benyújtásáról

A közlemény az egységes kérelem és adatváltozási kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárási szabályokról ad tájékoztatást, valamint rendszeresíti az egységes kérelem keretében igényelhető támogatásokkal kapcsolatosan használható elektronikus, és papír alapú nyomtatványokat.

34/2022. (IV. 27.) számú Kincstár Közlemény az óvoda- és iskolatej program szabályozásáról szóló 19/2021. (V. 5.) AM rendelet szerinti előzetes jóváhagyási kérelem és szállítási szerződések jóváhagyása iránti kérelem benyújtásáról

A támogatás igényléséhez – 2015. május 31-e után kibocsájtott előzetes jóváhagyással nem rendelkező szállító esetén – szükséges előzetes jóváhagyási kérelmet, valamint a szállítási szerződések jóváhagyása iránti kérelmet az előírt dokumentumokkal együtt az adott tanév kezdetét megelőző május 5. és május 31. között elektronikus úton lehet benyújtani. A benyújtási határidő jogvesztő. A Kincstár az adott tanév kezdetét megelőző május 31-éig benyújtott szállítási szerződések jóváhagyása iránti kérelem tárgyában legkésőbb az adott tanév kezdetét megelőző július 31-ig döntést hoz.

A belügyminiszter közleménye a tartósan vízhiányos időszak kezdetéről

Az ország egész területén a tartósan vízhiányos időszak kezdete 2022. március 21. napjával megállapításra került.

Április 6-án nyílt az egységes kérelem benyújtó felülete

2022. április 6-án nyílt meg az egységes kérelem kitöltési felülete, mely a Magyar Államkincstár e-ügyintézési felületén érhető el (<https://e-kerelem.mvh.allamkincstar.gov.hu/enter/index.xhtml>). Az EK ideai benyújtása során a korábbi években megszokott és megismert eljárásokat kell követni: idén is jellemzően technikai korrekciók és pontosítások jelentek meg.

A szankciómentes kérelembeadásra 2022. április 6. és 2022. május 15. (hétfőig tekintettel május 16.) közötti időszak áll rendelkezésre. A 2022. május 15-ét (hétfőig tekintettel május 16-át) követően benyújtott kérelmek szankciómentes módosítására május 31-ig van lehetőség. A módosítással érintett jogcímre megállapítandó támogatási összeg munkanaponkénti egy százalékos csökkentésével járó szankciós módosításra pedig 2022. június 9-ig nyílik mód.

Közeledik a felügyeleti díj bevallás benyújtásának határideje

2022. május 31-ig kell benyújtaniuk a hazai élelmiszerlánc-szereplőknek a 2022. évi felügyeleti díj bevallásukat. A bevallási felület elérhető a [Nébih Ügyfélprofil Rendszerében](#) (a Felügyeleti díj menüpontban). Változás a korábbi évekhez képest, hogy az idei évtől a megállapított felügyeleti díj a kiépített központi elektronikus fizetési és elszámolási rendszer (EFER) révén már online is kiegyenlíthető. (<https://upr.nebih.gov.hu/ng/ugyintezes/egyenleg>) A befizetéshez szükséges pénzügyi bizonylatokat a bevallási határidőt követően, a bevallási felületen érhetik el az érintettek. Az első részlet befizetési határideje 2022. július 31., a második részlet befizetési határideje 2023. január 31. lesz. A díjat a 10032000-00289782-30006016 számú célszámlára kell utalni. A felügyeleti díjjal kapcsolatban hasznos információkat olvashatnak az alábbi oldalon: portal.nebih.gov.hu/egyeb/gyakran-ismetelt-kerdesek/felugyeleti-dij.

EU JOGSZABÁLYOK

467/2022/EU Bizottsági Felhatalmazáson Alapuló Rendelet a mezőgazdasági ágazatok termelőinek nyújtott kivételes alkalmazkodási támogatásról

Az Ukrajna elleni, 2022. február 24-i orosz inváziónak a mezőgazdasági termelőket érintő piaci zavarainak kezelése érdekében az Európai Unió összesen 500.000.000 EUR összegű uniós támogatást biztosít a tagállamok rendelkezésére kivételes alkalmazkodási támogatásként a rendeletben meghatározott feltételek szerint.

A tagállamok a számukra meghatározott összeg 200%-ának megfelelő összeghatárig – objektív és megkülönböztetéstől mentes kritériumok alapján – kiegészítő nemzeti támogatást nyújthatnak, feltéve, hogy a kapcsolódó kifizetések nem eredményezik a verseny torzulását. A tagállamoknak legkésőbb 2022. szeptember 30-ig kell kifizetniük a további támogatásokat. A Magyarország rendelkezésére bocsátott összeg 16.939.316 euró.

487/2022/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet az oltalom alatt álló eredetmegjelölések és földrajzi jelzések nyilvántartásába bejegyzett egyik elnevezés termék-leírását érintő nem kisebb jelentőségű módosítás jóváhagyásáról („Raschera” (OEM))

Az Európai Bizottság a „Raschera” (OEM) sajt elnevezéshez kapcsolódó termék-leírásnak az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett módosítását jóváhagyja.

2022/C 108/02 EU Bizottsági Közlemény elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzétételéről a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján

A kérelem a 668/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet XI. melléklete szerinti 1.3. osztályba (Sajtok) tartozó „Queso de Acehúche” (OEM) elnevezés bejegyzésére irányul, amely kérelem elleni felszólalásra a közzététel napjától számított három hónapon belül van lehetőség.

2022/C 136/04 EU Bizottsági Közlemény kisebb jelentőségű módosítás jóváhagyása nyomán módosított termék-leírás közzétételéről az 1151/2012/EU rendelet 53. cikke (2) bekezdésének második albekezdésével összhangban

Az Európai Bizottság a „Boerenkaas” (HKT) sajt elnevezéshez kapcsolódó termék-leírásnak az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett módosítását jóváhagyja.

2022/C 159/14 Bizottsági Közlemény a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti, nem kisebb jelentőségű termék-leírás-módosítás jóváhagyására irányuló kérelem közzétételéről

A módosítás jóváhagyására irányuló kérelem a „Beurre Charentes-Poitou”/„Beurre des Charentes”/„Beurre des Deux-Sèvres”(OEM) vaj termék-leírását érinti, amely kérelem elleni felszólalásra a közzététel napjától számított három hónapon belül van lehetőség.

2022/C 175/06 Bizottsági Közlemény az 1151/2012/EU rendelet 53. cikke (2) bekezdésének második albekezdésével összhangban álló, kisebb jelentőségű módosítás jóváhagyása nyomán módosított egységes dokumentum közzétételéről

Az Európai Bizottság a „Sainte-Maure de Touraine” (OEM) sajt egységes dokumentumát érintő módosítást jóváhagyja.

AGRÁRINNOVÁCIÓKKAL A BOLYGÓ JÖVŐJÉÉRT

Elindult a 8. K&H a fenntartható agráriumért ösztöndíjpályázat

A mezőgazdaság felelős a világ károsanyag-kibocsátásának nagyjából ötödéért, ezért a klímaváltozás elleni harcban kulcsszerepet kaphatnak az agráriumban alkalmazott innovatív megoldások. A K&H a fenntartható agráriumért ösztöndíjpályázat célja idén is az, hogy olyan úttörő ötleteket támogasson, amelyek jelentős változást hozhatnak az ágazatban, és zöldebbé tehetik azt. Az idei téma ezért a klímaváltozás elleni harc, a hallgatók pedig három kategóriában – PhD, mester- és alapképzés – jelentkezhetnek. A nyertesek a szakmai elismerés mellett összesen 3 millió forintos támogatást is kapnak, valamint a hallgatók pályamunkáját segítő oktatók is díjazásban részesülnek.

A világ szén-dioxid-egyenértékének – azaz a szén-dioxiddra átszámított károsanyag-kibocsátásnak – nagyjából ötöde köthető a mezőgazdasághoz a különböző jelentések alapján. Az Our World in Data (Világunk számokban) elemzése például a szennyezés 18 százalékát írja az ágazat számlájára 2020-as adatokat felhasználva. A február 28-án publikált IPCC (International Panel on Climate Change, Éghajlatváltozási Kormányközi Testület) jelentés pedig minden korábbinál súlyosabb problémákat jelez előre. A dokumentum szerint a lakosság közel fele, 3,3-3,6 milliárd ember élhet a klímaváltozásnak kiemelten kitett helyen. Emiatt most már a bolygó és a népesség szempontjából is központi kérdés, hogy fenntarthatóbbá tegyük az agráriumot: hogy nagyobb szerephez jussanak az újrahasznosítást és a kevesebb természeti erőforrás felhasználását célzó innovatív megoldások.

A környezet megóvása az utóbbi években került igazán a figyelem középpontjába. A K&H a fenntartható agráriumért ösztöndíjpályázat azonban már 2015 óta támogatja az ágazat fenntartható jövőjét segítő úttörő, innovatív megoldásokat, amelyek a műholdfelvételek, a GPS-technológia, a robotika és az internet alapú hőmérséklet-, nedvesség- és egyéb érzékelők széles skáláját alkalmazzák. „Idén tovább bővítjük ösztöndíjpályázatunkat. A pályázat nyertesei a korábbiaknál is nagyobb segítséget kapnak kutatómunkájukhoz: a legjobbnak ítélt pályamunkát benyújtó hallgatók összesen 2,4 millió forint támogatást kapnak. Emellett a legtöbb nyertes hallgató nevezését segítő oktató is elismerésben részesül” – mutatta be a pályázat idei különlegességeit **Tresó István, a K&H Agrárüzletág fejlesztési főosztály vezetője.**

A K&H a fenntartható agráriumért ösztöndíjpályázatról

Az elmúlt hét évben összesen 20 felsőoktatási intézmény 336 tehetséges diákja nyújtotta be színvonalas szakmai pályamunkáját a K&H a fenntartható agráriumért ösztöndíjpályázatra, akik közül 53-an kaptak összesen 8 millió forint támogatást tanulmányuk és kutatómunkájuk folytatásához. Jelentkezni PhD, illetve alap- és mesterképzés kategóriában lehet, és az idei téma a fenntartható agrárium, ezen belül is kiemelten a klímaváltozás elleni harc. A dolgozatokat 2022. szeptember 30-ig lehet benyújtani, részletek ezen a [linken](#) érhetők el.

Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.

A tejelő tehenek szaporodásbiológiai kérdésével száltal tanulmány, cikk foglalkozik, ezek széles körben elérhetőek mindenki számára. Mi a gyakorlati szakembereknek szeretnénk segítséget nyújtani az előforduló buktatók, kockázati pontok átbeszélésével. Természetesen a teljesség igénye nélkül próbáltuk összeszedni a tapasztalatainkat, mivel ez a szakterület széles, több más területtel szorosan kapcsolódik, és függ azoktól.

Nem egy biztos megoldást javasolunk a sikeres eredmények eléréséhez, nem egy biztos hormonprogramot szeretnénk adni, mert ilyenek nincsenek. Vannak jól működő protokollok, de mivel a szaporodásbiológia szorosan összefügg más területekkel, tartástechnológia, takarmányozás, állategészségügyi helyzet, állatorvosok, inszeminátorok precíz munkájával, ezért szélesebb áttekintést kell adnunk az eredményeket befolyásoló kockázati pontok bemutatásával.

Szinte már közhelynek tekinthető mondat, hogy már a frissen megellett tehen szaporodásbiológiai szempontból problémás állatnak tekinthető. Ez az állítás viszont igaz, mert minden gazdaságban az a cél, hogy ellés után mielőbb vemhesüljenek a tehenek. Másrészt az ellés körüli időszak az, ami nagymértékben meghatározza a tehenek további termelésben eltöltött életét, úgymint a laktációs tejtermelés, állategészségügyi státusz, szaporodásbiológiai eredmények.

Itt szeretnénk két fontos biológiai törvényszerűséget megemlíteni, ami még jobban rávilágít az eddig elmondottakra.

1. Az elléskor két fontos hormonális változás áll be a tehenek életében. Az egyik maga az ellés megindulása, a másik a tejtermelés beindulása. Ez a két változás immunszuppresszív hatású, gyakorlatilag csökken az ellenálló képesség a fertőzésekkel szemben. Másrészt a kolosztrummal nagy mennyiségű immunglobulinok ürülnek, így azt is mondhatnánk, hogy a tehenek bármilyen kórokozóval megfertőződhetnek az ellés körüli időszakban. Az esetek nagy részében ez be is következik már elléskor, és gyakorlatilag a fogadó csoportban fog a betegség manifesztálódni, leggyakrabban méhgyulladás, tőgygyulladás formájában. Az ilyen állatok lázasak is lehetnek, étvágytalanok, és sok esetben anyagforgalmi betegségek hívják fel a figyelmet a beteg állatokra. (ketózis, oltógyomorhelyzetváltozás, kondícióvesztés stb.)
2. A tehenek petefészkében az un. primér tüszők elindulnak az érési folyamatukban és ovulációra érett tüszökké fejlődnek. Ez az érési folyamat 90 nap. Ha ezalatt valamilyen negatív hatás éri a tehenet, a tüszőérés megakad, indul a következő érési fázis. Minél több ilyen hatás éri a teheneket, annál jobban kitolódik az az időszak, amely alatt sikeresen

tudjuk vemhesíteni a teheneket. Ilyen negatív hatások közé sorolható a takarmányozásban, a takarmányozás kivitelezésében előforduló hibák, a nem megfelelő állategészségügyi kontroll, a sántaság, a kondíció problémák és időszakosan az éghajlati tényezők. Szintén mindenki által ismert adat, hogy a fertilitás csúcsa az ellést követő 90. nap körül van. Ha innen visszaszámolunk 90 napot, az ellés körüli időszakban vagyunk, vagyis az a primér tüsző, amelyiket sikeresen szeretnénk megtermékenyíteni, az az ellés körüli időben indul fejlődésnek.

Az ellés körüli időszak állategészségügyi állapota nagymértékben befolyásolja az induló laktációs tejtermelés mértékét, és a mielőbbi vemhesülés eredményét. Az éves kiesések 25%-a az ellést követő 60 napon belül történik a legtöbb gazdaságban. Ebben az időszakban kiesett tehenek okozzák a legnagyobb gazdasági kárt az állományon belül, a legnagyobb termelési potenciállal rendelkező állatokat veszítjük el.

Az ellés körüli időszakban nagy hangsúlyt kell fektetni az állatok komfortjának kielégítésére. A legfontosabb a zsúfoltság elkerülése. Ha ez már az ellés előtt az előkészítő csoportban jelen van, akkor az anyagforgalmi betegségek előfordulási aránya megnövekszik, és ellés után azonnal vagy 2-3 héten belül súlyos tünetek mellett megjelenik. (ellési bénulás, magzatburok visszamaradás, ketózis, OHV, acidózisos, étvágytalanság, hasmenés stb.) A zsúfoltságot kerülni kell a fogadó csoportokban is. Ezekben a csoportokban a férőhely 80%-ában lehet állat, különben az egészségügyi problémák 30-40%-kal megemelkednek.

A zsúfoltság negatívan érinti a szárazanyagfelvételt, ami a laktáció elején egyébként is limitált, az anyagforgalmi problémák száma nő, és ezt sokan a takarmányozás/receptúra nem megfelelő voltára vezetik vissza. Ellés után jellemző a kisebb-nagyobb fokú zsírmobilizáció. Ez is negatívan hat a szárazanyag felvételre, a petefészkek ciklusba lendülésére. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a tehenek ne hízzanak el a laktáció végére, mert a kövér tehenek nagyobb mértékben mobilizálnak zsírt ellés után. Ez vonatkozik az első laktációs tehenekre is, azokat érzékenyebben is érinti, ezért a kiesések száma is emelkedhet. Ezért is fontos cél a rövid szerviz periódus elérése, ne csúszzanak ki a tehenek a laktációból, mert a későn vemhesülő állat hajlamos az elhízásra, és onnantól kezdve problémás állat lesz.

Ha egy telepen a megszokottnál nagyobb számú ellési csúcs, csúcsok várhatóak, ezekre előre fel kell készülni, a napi szigorú állomány szemle elkerülhetetlen.

Már az **apasztáskor** meg kell kezdeni a tehenek egyedi egészségügyi állapotáról az információkat gyűjteni.

- vemhességi állapot ellenőrzése
- kondíció
- lábvégek állapota, sántaság (sánta tehen nem kerülhet elapasztásra)
- tőgyegészségügyi státusz (mind a négy tőgynegyed tálcás vizsgálata).
- Ptbcsérvizsgálat eredménye (a pozitív állatok egyedi megkülönböztető jelölése- pl: piros füljelző)

Ellető istállóban a frissen ellett tehenek szigorúbb protokoll szerinti vizsgálata, ellátása a fent említettek miatt nélkülözhetetlen.

- napi testhőmérséklet mérése
- tőgyek napi tálcás vizsgálata az első fejestől mindaddig, amíg a tehen az ellető istállóban van. (a lehető leghamarabb kerüljön a fogadó csoportba, ha jó a teje)
- szükség esetén rektális kontroll
- bendő telítettség, étvágy napi kontrollálása
- napi tejtermelés nyomon követése, rögzítése
- beteg tehenek kezelésének alakulása
- szigorított fejéstechnológia
- szigorított fertőtlenítés, fejőkészülékek esetében is

Fogadó csoport menedzsment (fresh cow management)

- ellést követő 21-30-ig
- a beteg, beteg gyanús tehenek megkeresése!!!
- a tehenek szemrevételezése előlről és hátulról
- minden nap
- 7-14-21 napos tehenek rektális vizsgálat (a méh nagysága, az ürülő váladék minőségének ellenőrzése)
- vizsgálni kell, hogy egyes tehenek viselkedése eltér-e a többi állattól (fekvés, fel tud-e állni, rááll-e az etetőasztalra?)
- szemek (fényes, beesett?), étvágy, orrfolyás, légzés
- minden tehen testhőmérséklet mérése
- trágya konzisztenciája (hasmenés, hígabb, tömött)
- bendőtelítettség (beesett horpasz a bal oldalon, nem eszik az állat- OHV gyanú)
- tőgy telítettség, részaránytalanság
- pératájék szemrevételezése (szag, váladék, váladék a farkon)
- sántaság vizsgálat (lábak tartása, terhelése), minél előbb kezelés
- kondíció
- ha van rá lehetőség, akkor a 10. nap körül vagy gyanús esetben ketonszint mérése
- A napi vizsgálat megkezdése előtt érdemes kinyomtatni a 30%-nál nagyobb tejsökkenéses tehenek listáját és azokat az állatokat alaposabb vizsgálat alá kell venni

(A lázas vagy hőemelkedett állatok esetében elsődlegesen a méhgyulladást kell rektálisan kontrollálni. Ha a méh állapota rendben van, tálcázzuk meg a tehenet a tőgygyulladás diagnosztizálása érdekében. Ha mindkét betegség kizárható, állatorvosi vizsgálat szükséges)

Involúciós protokoll:

A hüvelyből történő kifolyás elbírálása:

- ha a kifolyó váladék nyálkás, nem bűzös, az állat láztalan, étvágya normális, a bendő telítettsége megfelelő, a tejtermelése a genetikai potenciálnak megfelelő, akkor a kifolyás normálisnak tekintendő, kezelés nem szükséges.
- Ha a kifolyó váladék nagy mennyiségű, vízszerű, vörhenyes esetleg bűzös, akkor putrid méhgyulladásról beszélünk. Ebben az esetben vizsgálni kell az állat testhőmérsékletét, étvágyát, tejtermelését, az oltógyomor-helyzetváltozás előfordulását. Ezeket az eseteket szigorúan antibiotikum injekcióval kell kezelni.
- láz, kóros kifolyás esetén antibiotikum injekció adása 3-5 napon keresztül, elléstől számított 7. nap után prosztaglandin injekció, a méh gyorsabb összehúzódásának serkentésére. Elléstől számított 21. napig a méhbe tabletta, méhinfúzió adása nem javasolt a nagyfokú sérülésveszély és fertőzésveszély miatt. (a későbbiekben méhdaganatok, összenövések lehetnek)
- hasmenés, étvágytalanság esetén kiegészítő terápiaként drencselni kell a tehenet (szőlőcukor infúzió súlyos ketózis veszély diagnosztizálásakor)

A fenti involúciós protokoll szakszerű elvégzése után elvárható, hogy a tehenek az önkéntes várakozási idő után sikeresen termékenyíthetők legyenek. Az általunk javasolt önkéntes

várakozási idő 50 nap. A méh belső nyálkahártyájának szövettani involúciója 42 nap, ennél korábbi termékenyítések eredménye szerény.

A telepeken végzett munkánk során az ellés utáni első termékenyítések eredményességére tesszük a legnagyobb hangsúlyt. Tudjuk, hogy sokféle hormon protokoll létezik, minden szakember, minden telep a saját módszerét helyezi előtérbe.

Összehasonlításokat végeztünk az általunk felügyelt telepeken arra vonatkozóan, hogy az egyes hormon protokollok milyen eredményt hoznak éves viszonylatban. Tapasztalatunk a következő:

- spontán ivarzás utáni vemhesülés- 30-32%
- presynch program- 30-40%
- ovsynch program- 30-32%
- dupla ovsynch, G7G program- 40-45%

A fentiekből számunkra az következik, hogy az irányított-programozott termékenyítések eredménye a legjobb, főleg az első termékenyítések vonatkozásában. Ez azt jelenti, hogy telepeken az első termékenyítésre vemhes tehenek aránya 40-42%.

További tapasztalatunk az, hogy szinte valamennyi általunk irányított telepen 30%-kal nőtt az első termékenyítésre vemhes tehenek aránya, és az eredményes termékenyítések 62-72 nap közé estek.

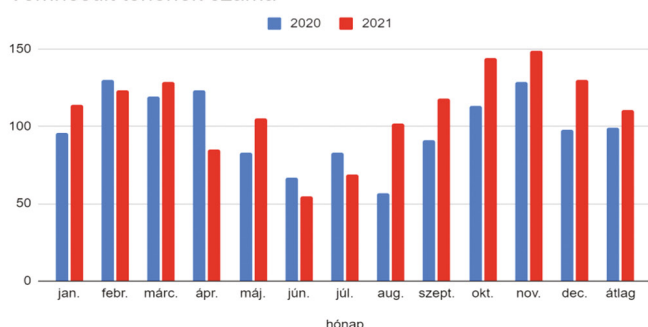
Az általunk menedzselte telepek összesített eredményei néhány táblázatban (lent).

Nagy hangsúlyt fektetünk a korai vemhességi vizsgálatokra. (vérvizsgálat, ultrahangos vizsgálat) Próbáljuk korán megtalálni az un. üres teheneket, (termékenyítés után 30-32 napra) és a petefészek diagnózistól függően protokollba vesszük.

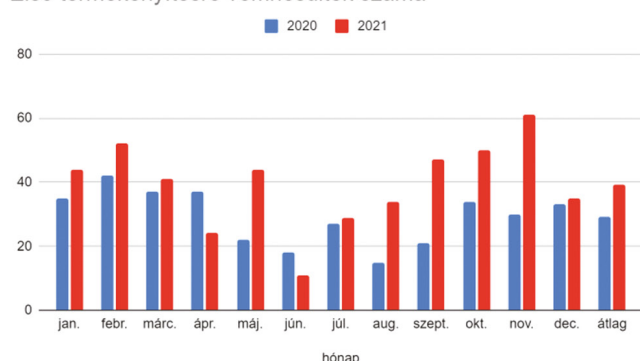
Összefoglalva: a legfontosabb az ellés körüli időszakban a komfort biztosítása, a következetesen végrehajtott állategészségügyi és involúciós protokoll betartása, a korai betegségfelismerés.

Minden partnerünknek felajánljuk a szakmai segítségünket a kockázati pontok felkutatásával és a telepre szabott protokollok kidolgozásával. Azt valljuk, hogy a siker kulcsa a következetesen és precízen betartott protokollokban rejlik.

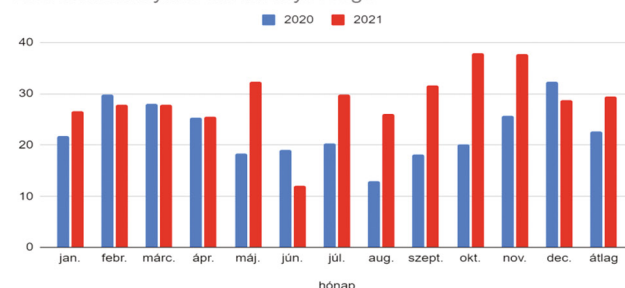
Vemhesült tehenek száma

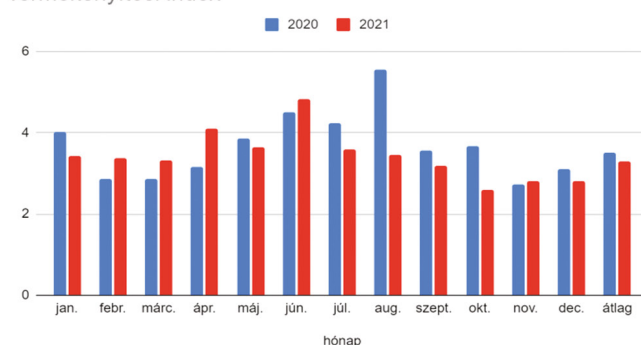
Első termékenyítésre vemhesültek száma

Első termékenyítés eredményessége

Termékenyítési index

dr. Kern László
állatorvos
Vitafort Zrt.

dr. Kovács Ferenc
állatorvos
Vitafort Zrt.

MEGRENDELŐ LAP

a Tejipari Hírlap lapszámaira

Megrendelő neve:

Megrendelő székhelye:

Kézbizítési cím:
(azt a pontos címet kérjük feltüntetni, ahova kéri a lap kézbesítését)

Megrendelő adószáma:

Megrendelő elérhetősége:

Telefonszám:

E-mail:

A Tejipari Hírlap évi 6 alkalommal jelenik meg, minden páros hónap végén.

Megrendelni kívánt mennyiség:
(kérjük tegyen X-et a megfelelő rublikába)

1 pld/megjelenés (évi 6 példány)	7.500.- Ft + áfa	☐
2 pld/megjelenés (évi 12 példány)	15.000.- Ft + áfa	☐
3 pld/megjelenés (évi 18 példány)	20.000.- Ft + áfa	☐
10 pld/megjelenés (évi 60 példány)	60.000.- Ft + áfa	☐

(Az áfa mértéke 5%.)

Kelt:

.....
aláírás, pecsét